

Kiadóhivatal:
Báter-nyomda, Kaszinóbazár
épület

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

HIRDETÉSEK
legjutányosabb számítással,
díjszabás szerint.

Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:
Bezerédj István-utca 5 szám.
Ide küldendők a lapot érdeklők
összes közleményei.

ELŐFIZETÉS:
egész évre 10 kor., félévre 5 k.
negyedévre 2 kor. 50 fill.
NEPTANÍTÓKNAK,
ha az előfizetést egész évre
előre beküldik: 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.
AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Felelős szerkesztő:
BODNÁR ISTVÁN.

Beimunkatársak:
JANOSITS KÁROLY. KOVÁCH ALADÁR.

Kiadja:
BÁTER JÁNOS NYOMDÁJA.

Megfelebbezett alispánválasztás.

Az újabb keletű alispán választást, vagy talán inkább a régebbi keletű főispáni kinevezést — megapellálták. Mert hogy a *Benyovszky* gróf és társai által folyó hó 13-án beadott felebbezési panasz talán már nem is annyira *Simontsits*, mint legfőbbképp főispánunk ellen irányul, az magából a beadvány szövegéből is fényesen kitűnik. Csak a vak nem látja: mi a cél. Mert főispánunk pártcélokra vak eszközülni magát oda nem adta, be kell őt feketíteni lenni és fejni, mint a ki kötelességét nem teljesítette.

Mi a benyújtott felebbezés politikai vonatkozásaival nem foglalkozunk. Legyen meg kinek-kinek a saját hite és meggyőződése, a dolog érdemi részéhez azonban igen is van közünk, vármegyénk régi jóhírneve egyenesen megköveteli azt, hogy a mikor a legutóbb lezajlott közgyűlést, mint valamely czégyeres gonoszttevőt, nyakában a szégyen táblával állítják ki pellengérré, a világ szeme elé, higgadt, tárgyilagos fejtegetéssel minden elfogultságtól menten, való értékükre szállítsuk le a meggondolatlan, csak ugy odadobált vádakat.

Tiltakozunk az ellen, mintha a múlt hó 30-án megejtett vármegyei közgyűlés oly »felháborító rendeltetésben« folyt volna le, mint a hogy a beadvány állítja. Nem volt ott »óriási tolokodás, zürzavar, lármá, mely beillett volna egy vásári jelenetnek« de volt méltóságos nyugalom s minden párt részéről jékora lelkesedés. A ki ellenkezőt állít, az egyenesen lekicsinyeli és legyalázza a vármegyei közgyűlés bizottsági tagjainak értelmi fokát, szellemi érettségét. Tolnavármegye közgyűlési terme eddigelé még ment volt minden botránytól, zajos jelenettől. Messze eltévedt tehát az igazságtól az, a ki ettől a közgyűléstől elvitatni kívánja a józanságot, a beszámíthatóságot.

No de ne vegyük ilyen komolyan a dolgot. Ugy halljuk, nem akadt »irástudó« ember Tolnavármegyében, aki az állítólagos sérelmeket írásba foglalja s ismét csak előállt az az eset, hogy »előkelő idegen« ártotta bele magát dolgainkba. Értesülésünk szerint *Benyovszky* gróf ur budapesti ügyvédje szerkesztette össze ezt a panaszos beadványt, így egy nem szem- és fültanútól még ekkora tárgyilagosság is szép, elismerést érdemlő dolog. Utóvégre a puni háború módjára meg is ütköztethette volna a

különböző pártállású »harczias« bizottsági tagokat.

De lássuk a felebbezés érdemi részét pontonként.

Azt mondja a beadvány:

»Legelső sorban a főispáni eljárással szemben kell állást foglalnunk és tiltakozni azon körülmény ellen, hogy a koalíciós pártok jelöltjei II-od és III-ik helyre jelöltettek. Tiltakozunk kell azon főispáni állás foglalás ellen, mely szerint megengedte és megtűrte azt, hogy a volt tisztviselők, a kik újra jelölve lettek, de nem voltak törvényhatósági bizottsági tagok, szavazhassanak saját tényük és személyükre vonatkozólag. A tisztviselők állásukról lemondottak, tehát állásuk alapján szavazati joggal nem bírtak, de mindamellett leszavazták s szavazataikat a koalíciós pártok jelöltjei báró *Jeszenszky György* és *Szévald Mór*ccsal szemben *Simontsits*ra adták. Hogy mily (itt nagy vakarás) téves (ezt a szót tették helyébe) volt a főispán szereplése Tolnavármegye tisztújító közgyűlésén, idézem — a közgyűlések tartásáról szóló vm. szabályrendelet 24. § és a 36. § 2-ik bekezdését. A most idézett szakaszok napnál fényesebben bizonyítják, hogy a közgyűlést vezető főispán nem felelt meg azon jogkörnek, a mellyel fel van ruházva és mellőzte az 1886. évi XXI. törvényezikket és a vm. szabályrendeletet is az által, hogy megengedte a tisztviselőknek a szavazást.«

Mindenekelőtt konstatálni kívánjuk, hogy a kandidáló bizottság eljárása ellen kifogás egyáltalán nem emelhető. Saját lelkiismeretük szerint járnak el. Jelölésük meg nem apellál-

TÁRCZA.

Huszadik esztendő* . . .

Huszadik esztendő, édes húsz esztendő,
Nem is szál virág vagy, gyöngyvirágos erdő!
Hogy egymásra lellünk, éppen ma húsz éve,
Emlékszel-e édes arra az esztére?

Sötétecske volt már szüret idő tájba,
Szőlőtőkéből jöttünk, csak úgy, botorkálva,
Öregeid hátul, mi meg elől, ketten,
Persze ők lassabban, mi meg sebesebben.

Karomat ajánllam, elfogadtad bátran,
Szívünk összedobbant édes, boldog vágyban,
Miket beszéltünk? — már nem emlékszem rája,
Nem emlékszem én csak jó anyád szavára:

»Lassabban, lassabban!« esilítgatoit hátul,
Mi meg csak sieltünk a felgyúlalt lángtul,
Tán egy hajításra vitt előbb gyors léptünk,
Hanem azalatt már szívet is cseréltünk . . .

. . . Huszadik esztendő, édes húsz esztendő,
Még az emléked is gyöngyvirágos erdő . . .
Nem is változott tán semmi sem azóta,
Kivált, jó anyád is, ha még köztünk volna!

Ma is oly szelid még ajkad mosolygása,
Ma is csak úgy égel szemed pillantása,
Ma is olyan édes: ez a mi kis fészünk,
Öreg szőlőtökbbe, oda is kinézünk.

Legfeljebb édesem, most mi járunk hátul,
Hallod, hangos az út a lányod szavától

* Az „Ország Világ“ múlt heti számából.

S a fiad — mintha már álmokat is szőne?!
Ne bánts, hiszen mi is megiffodunk tőle!

Lassan ballagjunk hát édes feleségem,
Jobban megtalálom ajkad a setétben.
A gyerekek pedig fussanak előre,
— Ők is elmaradnak majd — husz esztendőre!
BODNÁR ISTVÁN.

Budaházy Péter.

Irta: Pataky István.

A veskótzai Budaházyak ősei, akik pedig származásukat hol okiratok, hol hagyományok alapján Buda vezérig felviszik, él-tük legjavát verekedésben töltötték el. El kell ismerni, hogy a verekedések zöme a hazáért vívott harcokban telt el, de bizony éppúgy, mint más családok őseinél, fegyverüket testvér és rokon ellen is fordították.

A haza volt az első, életüket és vagyonukat áldozták ezért, de aztán az ugynevezett nyugalmás időkben egy szőlőcskéért is képesek voltak életre-halálra keresni rokont, vagy testvért, éppen úgy, mint más családok ősei.

Vagy ne is bántsuk az őseket, mert hisz a mai időkben is folynak hasonló csatározások a közel rokonok közt, csak hogy — papíron, a bíróságok előtt.

E csatározások a mai időkben még sokkal rosszabbak, mint voltak a művelődés terjedése előtti időkben.

A családi iratok bizonyítják, hogy Budaházy Buda Bertalan királyi embert (homoregius) sógora, Botfalusi Both László

1420-ban a mátyóci templom küszöbénél, amint a templomba belépni akart, halálra sebesítette, de viszont a Budaházy Bertalan felesége, Vajkóczy Bense, ungmegyei alispán leánya, Erzsébet is mindent elkövetett, hogy férje halálát megboszulja és minthogy ez a boszu egy asszonynak nehezebben sikerül, arra is elragadtatta magát, hogy egy ünnepélyes alkalommal berohant a templomba cselédségétől kísérve és László pap kezéből kiragadta a kelyhet s megakadályozta, hogy a pap a misét folytathassa mindaddig, míg a templomból Both László ki nem ment.

Mit törődött aztán a hőseleki asszony, hogy perbefogták, de legalább férje gyilkosának a szemébe vághatta az emberek s az Isten képviselője előtt, hogy nem párbaj, de orgyilkosság történt a mátyóci templom előtt.

Igaz, hogy holmi csekélység miatt 1468-ban Budaházy Buda Vithéz György és unokatestvére, Korcsvai Horkai Miklós a Budaházy Dorottya, Baranyai Csóky Bertalanné, alsónémeti-i híres szőlőjét, éppen a szüretelés előtt, mikor már hosszú sorokban vonultak ki a kocsik, elpusztították, hogy még tüke sem maradt, sem aki dolgozza, sem amit megsüssenek; de mindig férfit vártak szembe a férfival és soha sem sértették a nőt s nem akartak családi titkokat a világ számára bocsájtani, vagy a női becsületet sérteni.

Budaházy Buda Vithéz Miklós, valami csekélységért megharagudva, 1484. év egy szép tavaszi estvéjén hasonló harcra temett, barátaiival, Zéchi János, Csapy Zsigmond, Csapy György és Csapy Ambrussal

ható. Ez esetben e bizottság tagjai főispánunkon kívül: Széchenyi Sándor gróf, Szabó Károly, Bernrieder János, Bernrieder József, Jeszenszky Andor, Boda Vilmos urak voltak. Tehát a többség a koalíciós pártokhoz tartozik. Fokozatos sorrendben való jelölés egyébként nem is történt. A főispán legalább úgy jelentette be a közgyűlésnek, hogy a kandidáló bizottság mindhárom pályázót egyformán jelöli az alispáni állásra. Hogy a névsorban Simontsits neve került előre, ez csak természetes, mert ő mégis csak — vármegyei főjegyző, tehát rangban legnagyobb volt.

Mi mint nem jogtudósok tagadjuk azt is, hogy a főispán jogot „engedhetne” a szavazásra a tisztviselőknek. Ezt a törvény adja meg. De hogy főispánunk ebben a tekintetben is mily korrektül s körültekintően járt el, mutatja a belügyminiszterhez intézett sürgönye, amelyben felvetette azt a kérdést, hogy van-e hát szavazati joguk a tisztviselőknek, avagy sem? Ugy értesültünk, hogy a belügyminiszter azt válaszolta, hogy ő szerinte igen is van, de mert a választás helyesen történt voltának elbírálása: bírósági feladatot képez, a miniszter e kérdésben dönteni nem akart.

Főispánunkat tehát e tekintetben sem érheti semmi gáncs. Várjuk be a bíróság döntését. Azt hisszük, ez minden tekintetben igazolja az ő pártát, korrekt eljárását. Egyébként az sem áll, mintha minden tisztviselő Simontsitsra szavazott volna. Legfeljebb 8—9 ilyen „kifogásolt”, de alapjában kifogásolhatlan szavazat esett rá s viszont a két ellenjelölt is kapott 4 ilyen szavazatot. Ha ezeket leütjük is a 89 abszolút többségből, akkor is látjuk, hogy nem a tisztviselők döntöttek el a csata sorsát.

megtámadta Veskőczon, a Budaházyak ősi kastélyában lakó Budaházy Buda Nagy Leustákot s miután Leusták nem tudhatta, hogy a nagy lármával jövő atyafiak tisztességes harcot óhajtanak és így holmi zsványokkal szemben dukáló védelmet kísérelt meg, bizony élve nem szabadult volna meg, ha a mindenkor szegényteljes, de hasznos futásban nem menti meg becses irháját.

Az írha megmenekült ugyan, de a házat izzéporrá dulta az atyafiság, mert a holdvilág mellett támadókhöz hozzácsatlakoztak a Veskőczon lakó kisebb atyafiak is, akik jogosan, vagy nem jogosan, szintén sértve érezték magukat a Nagy Leusták egyes szóbeli, vagy cselekedetbeli intézkedése miatt.

Edzett, erős emberek, egyenes, határozott, visszavonulást nem ismerő egyének voltak. Családjukat a rajongásig szerették s ezért bármit elszenvedtek.

Hazafias érzésük rendíthetetlen, ott hagyja családját, feláldozza vagyonát, de azt, ami meggyőződése, meg nem tagadja, származzék abból bármi.

Voltak urak, voltak szegények, de

De lássuk tovább a „nyomós” semmiségi okot:

„Tiltakoznunk kell azon felháborító rendetlenség ellen, a mely a választásnál uralkodott. Az elnök főispánnak kötelessége lett volna őrködni a rend felett, utasítja erre a szabályzat 12. § a; a nagy zavar és rendetlenség miatt nem lehetett ellenőrizni, vajjon mindazok, akik szavaztak, a törvényhatósági bizottságnak tagjai voltak-e.”

S mit is mond a szabályrendelet 12. § a:

„Az elnök őrködi a rend és nyilvánosság felett, a hallgatóságot, ha — kell — a törvény értelmében rendre inti s ennek sikertelensége esetében a rendezavarókat eltávolíttatja.”

Egyet elfelejtettek a felebbezők, hogy ez a jog igenis megilleti a főispánt, a közgyűlés tartama alatt, de mikor nincs is közgyűlés, mert a szavazás miatt ő maga függesztette fel, kívül éreztessze tehát elnöki jogát, a csendesen társalgókkal, mert hát voltak-e ott egyáltalán rendezavarók s nem egyenes meggyanúsítása-e az a szavazatszedő bizottságoknak, hogy nem tudták ellenőrizni, vajjon bizottsági tagok szavaztak-e csak? Nem tudták s még sem éltek orvoslattal ellene! S van-e egyáltalán, a ki más helyett szavazott? Ilyen az utolsó erőlködés is.

„A szabályrendelet 38. § a rendeli, hogy hogyan történik a szavazás. A főispán ezen § megtartását is mellőzte; ezen § be nem tartása miatt keletkezett az óriási toladás, zűrzavar, láрма mely leillett volna egy vásári jelenetnek is.

S hogy szól a 38. §.?

„A szavazás úgy tisztujtáskor, valamint szavazatlapokkal, vagy titkosan meg-ejtendő más választások alkalmával úgy történik, hogy a szavazók egyenként a gyűlésteremből, a szavazási helyiségül szolgáló egyik, ha pedig több szavazatszedő küldöttség alakítatik, mindkét melléktérben le-szavaznak és a szavazási helyiségen (helyiségeken) keresztül a folyosón és főbejáraton át térnek vissza a gyűlésterembe.”

Nos, hát nem így történt? Nem így szavaztak? Hogy tolongás volt,

mindig egyenes, őszinték, ragaszkodók, haragtartók.

Sok bajuk volt a papokkal, de ezt majd más alkalommal mondom el.

Most csak Veskőctzi Budaházy Péterről emlékezem meg.

Hitestársul vette 1801. október 15 én nemes Bán Máriát. Gyermekei is születtek és békességben, örömben éltek Zemplénmegyében, Legenyén. Gyermekei azonban nem éltek túl.

Hatalmas termetű, erős ember volt Budaházy Péter. Hosszu, barna haja vállalt verte, bajusza két oldalt felkunkorodva állott, szép, piros arca, a gyengéd szeretet s a félelmet nem ismerő bátorság sugárzik fekete szeméből.

Egy feléje szaladó gyermek megijesztette, felve, hogy ha félre nem áll, bajt tehet a gyermekben, míg később egy támadó embercsoport a félelemnek csiráját sem ébreszti fel benne.

Jött a híres Napoleoni felhívás a magyarokhoz. Amire a magyar nemzet az insurrekcióval felelt.

Hogy maradt volna el Budaházy Péter

nem természetes dolog az ott, ahol egy szűk teremben 300—400 ember szorong? De ez a „vásári zaj” (?) vajjon megakadályozott-e valakit abban, hogy szavazatát leadja s jogsérelem-e az, ha valaki esetleg nem a hideg folyosón keresztül tért vissza a közgyűlési terembe?

Ime, itt vannak szétszedve, szétbontva az összes semmiségi okok. Itt van ama bizonyos egérke, amelyet nem növeszthetnek elefánttá bármily nagy hegyek sem. A beadványban felsorolt adatok hűségét, megbízhatóságát egyébként semmisen rontja le jobban, mint az a körülmény, hogy az egyik aláíró Boda Vilmos úr a litografált felebbezési panasznak, általa aláírt példányára azt jegyezte reá, hogy az abban foglaltakat csak a személyi injektívák mellőzésével teszi magáévá. Hát akkor micsoda érdemi rész maradt meg az egész beadványból?! Nem is hiszünk tehát független, magyar bírót, aki ily kicsinyes okok miatt, egy teljesen korrekt alapon meg-ejtett választást megsemmisítsen. Ily kicsinyes okok gombostűre tűzésével egyet azonban mégis el lehet érni, a vármegye belbékéjének aláadását, megrontását. Ez pedig senkinek sem lehet — végezzélja. Nem a mindenáron való ellenzékeskedéssel lehet tehát egy vármegyének kifogásolt közszellemét átalakítani, de okos, igaz, meggyőző érvekkel. A különben általunk is tisztelt felebbező férfiak sokkal nagyobb szolgálatot tennének a vármegye közügyének, ha kiállva a közgyűlés porondjára, minden egyes esetben teljesítenék a jogosult bírálat nemes tisztét, mint ha meg nem igen másítható dolgok felett recriminálnak.

a zempléni insurgensek közül. Ott volt báró Barkóczy Antal kapitány alatt az I. lovassoknál. Meg is indultak Győr felé, ahol csatlakozandók voltak János főherceg csapatához, ki különben csakis a dunántúli felkelőkkel operált.

Tudvalevő dolog, hogy minden vármegyében azért is bajos volt a felkelők elindítása, mert mindenki csakis a lovassághoz igyekezett, akár mint birta is a birtok és csak alig lehetett megértetni, hogy a gyalogságra is szükség van. Nem mondom én, hogy ez azért volt, mert a szegény nemesnek is volt egy kedvencz paripája, amit nem szívesen hagyott cseléd gondozására, vagy, hogy mindenkinek, így Veskőctzi Budaházy Péternek is kedves élete párja, legényei Bán Mária a lótakaróra oda himezte a V. B. P. betűket s azt pedig megmutatni is kellett, hanem bizony volt azért, mert abban az időben az urak nem azért voltak lovassok, mert dijakat akartak nyerni, hanem mert csakugyan lóra termettek.

Na de azért kimozdult a többi tiszai felkelőkkel a zemplénmegyei insurgens csapat is.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testfűtést, megemlékezteti a köhögést, váládékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, nurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenki „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerárban. — Ára tvegenként 4.— korona

A munkaerőkifejtések természetéről otthon és Amerikában.*

— A kivándorlás gazdasági erényei. —

Kirchner József gépészmérnök beszéde az Első Amerikai Magyar Katolikus Nagygyűlésen.

Tisztelt Katolikus Nagygyűlés!

Odahaza, de főleg itt Amerikában közgazdasági tekintélyektől hallottam, hogy a kivándorlás bizonyos tekintetben hasznára válik Magyarországnak. Mondják, hogy minden visszavándorló magyar ember gazdasági erényekkel lesz gazdagabb, melyekből feltétlenül haszon háramlik át szeretett hazánk boldogulására és előhaladására. (Halljuk! Halljuk!)

Ezek a gazdaságilag értékes erények volnának pedig: Minden magyar munkaerőnek Amerikában történő megismerése és megismerése, — a munkának az a szeretete és megbecsülése, a munkában való ama rendíthetetlen kitartás, a melyet a magyar kivándorlók Amerikában sajátítanak el.

Tisztelt Katolikus Nagygyűlés!

Rövid amerikai tartózkodásom alatt szerzett, de mindenesetre kétségtelen gyakorlati megfigyelések alapján be fogom bizonyítani, hogy bármennyire is szépek, bármennyire is értékesek eme gazdasági erények, ez idő szerint Magyarország gazdasági helyzetére csak ideális jelleggel bírnak, azokból semmi vagy csak nagyon kevés haszon háramlik át szeretett hazánk javára. (Zajos helyeslés.) Be fogom pedig ezt bizonyítani annak az észszerűtlen és következetlen viszonyoknak az alapján, amely a kivándorlás mai helytelen lebonyolítása folytán fennáll az ottani és az itten folytatott munkakifejtések között.

(A kisiparosok, meg az őstermelők.)

A kivándorolt magyar munkaerőt két csoportra oszthatjuk:

* Kirchner József gépész-mérnököt tartalmaz cikkeit révén jól ismerik e lap olvasói. Régebben hallgat ugyan ő már, mert több hónappal ezelőtt őt is megragadta a leküzdhetetlen vágy, hogy a hatalmas, iparilag gazdag Amerikában keressen boldogulást. Szándéka ugyan nem az ott maradás, csak tanulmányozása az ottani fejlettebb gazdasági életnek s hogy ezt mily sikeresen teljesíti, semmi sem bizonyítja jobban, mint hogy az Első Amerikai Magyar Kath. Nagygyűlésen már nagyobb szabású szabad előadást is tartott. Bizonyára érdekelni fogja olvasóinkat, ha régi munkatársunknak ott elmondott beszédét a kitűnően szerkesztett Magyarok Vasárnapja, clevelandi lap nyomán egész terjedelemben közöljük.

Előljárt a báró Barkóczy Antal csapata. Nagy, hatalmas, gazdag ur vala a kapitány, régi ismerőse Budaházy Péternek, akivel nem egyszer agarasztak néhány vármegye rónaságán; Budaházy Péter csak közember volt, de ismeretsége révén legkedvesebb embere Barkóczynak. Barkóczy maga is kemény legény volt, de Budaházy Péternek tekintélye volt előtte. Ez a hosszuhajú ember az, aki a félelmet nem ismeri, bármit, amit rábíznak, gondolkodás nélkül teljesíti s amit ekkor megmarkol, ki nem engedi.

Amint baktatnak a nagy melegben a poros utakon, azt mondja Barkóczy kapitány:

— Péter, ha majd a francziákkal csakugyan összeesapunk, mellettem légy ám!

— Hát csak nem is az anyám mellett, — dörmögött Péter.

— Na csak azért mondom Péter, mert hát ki tudja, hátha Párisig üldözik a francziát, hoztam magammal pénzt és drágaságot. Itt van az iszákban, ha el találne esni, juttasd vissza.

— Azt már nem, — dörmögi Péter s otthagya a kapitányát.

Csak késő este tudta tőle kivenni Barkóczy, hogy mi baja. Hát azért haragudott meg Péter, hogy ő róla még felteheti a kapitánya, a barátja, hogy ahol ő meghal, hát Budaházy Péter ne halna meg mellette.

Bizony belekerült egynehány üveg tokaji borba, míg megjuhászodott Budaházy Péter. Tudta azonban Barkóczy, hogy Péter az ő tokaji borának nem tud ellentállni s kibékül.

Egyik rész, a melyik már odahaza valamely ipari pályán működött és Amerikába bizonyos ipari szakismeretekkel jön; másik rész, a melyik odahaza kizárólag földmunkával vagy pedig állattenyésztéssel foglalkozott.

El nem vitázható tény az, tisztelt Nagygyűlés, hogy munkaerőinknek itt jelzett első csoportja, amely tehát bizonyos szakismeretekkel jön Amerikába, mint teszem: a gépészek, kovácsok, a lakatosok, szóval a vas vagy a faiparban dolgozó szakmások, Amerikában előbb feltalálják az ő boldogulásuknak, az ő érvényesülésüknek útjait és módjait, mint a második csoportbeliek.

Ezt a körülményt nem kell bővebben megmagyarázni; Amerikának keleti államai csak úgy hemzsegek a gyártelepektől, — és ezek a gyártelepek, minthogy üzemüket állandóan nagyobbitják, állandóan munkásihiányban szenvednek. Örömmel vesznek fel tehát minden munkaerőt, különös előszeretettel alkalmazzák azonban az olyan munkaerőt, amely már a gyakorlati ismeretekkel rendelkezik. És talán ezzel egy kicsit el is dicsekedhetünk: a magyar asztalost, a magyar lakatost vagy gépészt kapva kapják Amerikának gyári telepei, mert már sok becsületes és munkás honfitársunknak sikerült itten jó hírnevet kivívni a magyar ipari munkaerőnek és ügyességnek. (Elénk tetszés.) Tartsa is ezt szem előtt minden honfitárs s ne éljen vissza a felkínált szives bizalommal, hanem tisztességes magaviselettel és szorgalmával igyekezzen a nehéz és rögös utat egyengetni azok előtt, a kik még nincsenek ugyan itt, — de jönni fognak, ma vagy holnap!

Ha van akadály, a mely az ő előrehaladásuknak útjában áll, az csak a nyelv kérdése lehet. A kik ezt az akadályt már elgördítették utjukból, — azok támogatni fognak engem abban az állításomban, hogy megfelelő szorgalom és kitartással bárki is megteheti ugyanazt.

Nem lehet letagadni, nem is akarom letagadni, hogy e fajta munkaerőink az amerikai nagy ipartelepeken tényleg megismerőmülnek, hogy szakismeretekben gazdagabbá lesznek. (Igaz! Ugyvan!)

(Amerika haszna, Magyarország vesztesége.)

Csakhogy kérdezem én, vajjon nekünk van-e ebből hasznunk, a kik örömmel látjuk, hogy milyen szépen érvényesülnek itt a ma

gyar iparosok, vagy pedig Amerikának, ahol a munkakifejtések tényleg vébemennek?

Feltétlenül az amerikai gazdasági életnek van ebből ám haszna. Egyszerűen azért, mert Amerikában él, annak dolgozik és annak a terményeit, javait fogyasztja, szükségeli! (Általános helyeslés.)

De ha visszamegy hazájába, talán csak mégis hasznára válik a hazának, mondhatják azok a bizonyos közgazdasági tekintélyek.

Nos hát azt mondom, válaszul, hasznára válnék feltétlenül, ha Magyarország ép úgy bővelkednék természetes és iparilag értékes kincsekben, miként Amerika; ha nálunk legalább csak járásoként egy-egy olyan nagy ipari telep működhetnék, a milyen százalával akad az Egyesült Államokban!

Van itt azután még egy más körülmény is, a melyik a legvilágosabbban, de egyúttal a legszigorubbán bizonyítja, hogy mi haszna sincs a mi országunkra eme munkaerőinknek amerikai kirándulásából. (Halljuk! Halljuk!)

A statisztika igazolja, hogy ipari munkaerőinknek egy nagy százaléka egyszermindenkorra elveszett szeretett hazánk gazdasági életére nézve. (Ugy van! Ugy van!) Abban a számban, a melyben Amerikába kivándorolt, soha többé vissza nem tér! (Zajos helyeslés.)

Ugyan mért nem tér hát vissza, kérdezheti hát akárki. Nem nehéz dolog az okát megmondani.

Akit Amerikának bámulatos méretű ipari üzemei egyszer megkötöttek, nem egykönnyen szabadul meg azoktól. Aki hivatásból működik az ipari szakpályákon, — az jóformán megszereti az amerikai gyárakat, megszereti pedig azért egyszerűen, mert ezekben az amerikai gyárakban megfelelő teret lát és talál is munkaerőjének teljes kifejtésére. Azt nem nehéz lélektanilag uton magyarázni, hogy a kit még mellette elragadott a pénzügyűjtésnek szenvedélye, a kit elragadott az arany dollároknak csillogása és sokasága, — annak a lelkéből napról-napra vész a szülőhazának a szeretete, annak lelkéből a honszerelmének melegsége mértani haladványban fogy az itteni eltöltött éveknél a számával. (Zajos taps.)

Vagy talán olyan nehéz dolog azt megmagyarázni, mért válik hazai munkaerőinknek eme csoportja, illetőleg annak nagy százaléka, hűtlenné az ő szülőhazájához? Tudjuk, fájó szívvel tudjuk, hogy a magyar ipari munkások azok, akik közül a legelső

Pedig hát majdnem úgy történt, sőt Budaházy Péternek kívül, aki az ő kapitány barátját valóságos imádkozta, alig tette volna meg más, amit ő megtett. De bizony ő sem tehetett volna meg, ha nem lettek volna olyan társai, mint amilyenek neki voltak.

Ugyanis János és József főherczegek addig versenyeztek a vezérség felett, a császár addig késekedett a határozásában, Nugent tábornok pedig a „Confusions-Gross händler“ addig kimélgette a harcra vágyó felkelőket, míg az alkirály, Beauharnais Eugén június 14-én, a Győr alatti Szabadhegynél tulnyomó erővel megtámadta a vezérei által alkalmatlan időben feltett sereget és szétverte. Küzdöttek, a személyes bátorság nem hiányzott, de hát mégis csak futott az egész Komárom felé.

A zempléni felkelőket a nagy ágyuzaj nem riasztotta meg, sőt — annál jobban igyekeztek. De nem értek vele semmit, mert a futó sereg ragadta őket is magával s együtt rohantak vele.

A Barkóczy Antal serege közbejutott a futók és kergetők közé. Mit volt mit tenni, egy darabig csak szégyenkeztek menni visszafelé, de aztán megindultak ők is.

De a kis késekedés elég volt arra, hogy az asperni veszteség után győzelemre sóvárgó francziák közel érjenek. De az sem lett volna még baj, de az már igaz, hogy egy eltévedt ágyugolyó szegény Barkóczy Antal jobb lábászárát zuzta szét.

A halálosan sérült kapitány kieresztette a kantárt, hátradől és lecsuszott lováról. Budaházy Péter ott vágatott közel,

fogait csikorgatta, midőn látta háta mögött vágatni a győzelemtől lelkesült francziákat; arca, az a szép, piros arcz még pirosabb volt, nem az izgatottságtól, hanem a szégyentől, hogy kardcsapás nélkül futni kell.

Amint meglátta, hogy vérbeborul kapitánya s hanyatlik le Margit lováról, dühödtén ordított fel s véresre sarkantyuzta dédelgetett lovát, egy ugrással ott termett s két hatalmas karjával átkarolta kapitányát és lovára emelte.

Amint meglátta a halotthalvány arczot, összezsikorgatta fogát, de sötét, fekete szeméből nagy cseppekben omlott ki a könny, rá a báró Barkóczy halavány arczára.

Ez a könyv mintha visszaadta volna a kapitány életét, kinyitotta szemét. Megismerte kedves pajtását.

— Péter fiam — szólt halkán, — érzem, most már mindegy, tégy le és menekülj.

— Nem tudod megint, hogy mit és hogy kivel beszélsz, — dörmögött Péter s aztán szétnevezett.

Csuf dolog volt bizony.

A francziák csak úgy hátul ütlegeltek le a futókat, alig egy-kettőnek jutott észébe védekezni is.

De látott olyanokat is, akik nem nagyon szoritották lovaikat, hanem egy kicsit összetűztek az üldözőkkel s aztán futottak ismét.

Jó ismerősök voltak, holmi restaurációbeli emlékek is fűződtek hozzájuk.

— Gergelyi Mihály, Balog Józsa, Láncey Samu, Domby Mihály, Varga Mihály, Cseh Béni — kiáltott.

áldozatokat szedte odahaza, az Istenét, hazáját megtagadó szocializmus. Aki lelkében az ő istentelen eszméitől megmértelyezve hagyja el édes hazánk határait, az előtt nagyon mindegy, Amerika, Ausztrália vagy a sötét Afrika, csak ne Magyarország! (Hosszas éljenzés.)

Lássuk, tisztelt Nagygyűlés, munkaerőinknek ama csoportját, a melyik odahaza kizárólag földmunkával vagy pedig az állattenyésztéssel foglalkozott s a mely Amerikában egészen más irányu munkásságra van kárhozható.

(Folytatjuk.)

VÁRMEGYE.

A közigazgatási bizottság ülése.

Tolnavármegye közigazgatási bizottsága rendes havi ülését folyó hó 15-én tartotta meg gróf Apponyi Géza főispán elnöklete alatt jelen voltak: *Simontsits* Elemér alispán, *Forster* Zoltán főjegyző, *Kurz* Vilmos ásvaszeri tlnök, *Fink* Kálmán kir. tan. pénzügyigazgató, *Dr. Hangel* Ignác főorvos, *Tihanyi* Domokos kir. tan. tanfelügyelő, *Alacs* Zoltán kir. főmérnök, gróf *Széchenyi* Sándor v. b. t. t., *Kováts* S. Endre, *Jeszenszky* Andor, *Órffy* Lajos, *Török* Béla, *Bernrieder* János, *Beke* Ferencz kir. alügyész, *Sigora* Lajos th. állatorvos. Elmaradásukat igazolták: *Perczel* Dezső v. b. t. t., *Bernrieder* József és *Szabó* Károly országgyűlési képviselő.

Simontsits Elemér alispán jelentése szerint, december hó folyamán az alispáni hivatalhoz 1,255 ügydarab érkezett. Az év végével 1,781 ügydarab elintézetlen volt, mely hátralék azonban teljesen feldolgozva lett.

A közbiztonság állapota kielégítő volt. *Dr. Hangel* Ignác főorvos jelentése szerint december hónapban a közegészségügyi állapot, — bár valamivel javult az előző hónapéhoz képest, még mindig nem mondható kedvezőnek. Igen gyakoriak voltak a légző szervek bajai és a fertőző betegségek.

A szekszárdi „Ferencz“ kórházban december hó folyamán 515 egyén ápolatott.

Alacs Zoltán kir. főmérnök jelentése szerint a múlt hónapban az állami és kiépített th. közutak állapota átlagvéve elég jó volt.

A th. közutakon az építkezések részben befejezést nyertek és felülvizsgáltattak.

A hat ember rögtön megállította lovát, mintha csak az ujhelyi vásárról jönnének s nem volna a sarkukban a franczia.

— Mi az, Péter?

— Itt a kapitány, valakinek vinni kell Komáromig, védeni is kell, mert nem engedhetjük, hogy a lovak agyontaposzák, még hátha megél. Ki vigye? A többi védi.

Egyhangulag feleltek:

— Nálad van Péter, vigyed, mi itt leszünk a hátad mögött.

Na, de ott voltak már a francziák is. Husz ember támadta meg a hét embert.

Dühös harcz keletkezett.

Budaházy Péter a francziának kardját, aki hozzávágott, félrecapta s aztán köpenyénél megragadva, félkézzel magához rántotta lováról s hirtelen balkezevel egyetütve fején, odavágta a közeledő lovas elé.

— Péter, szaladj! — kiáltják a többiek, — mire Péter ismét két kézzel fogta kapitányát s vágatott tova.

Hallotta háta mögött a nagy zajt, látta is, hogy kemény tusában vannak társai, sajnálta is, hogy nincs köztük, de csak vágatott tova, amennyire bírta lova a kettős terhet.

Nemsokára nagy rivalgást hall a háta mögött s mind a hat czimborát látja vágatni utána nagy nevetés, rivalgás közt. Véres volt mind, az igaz, de mi volt az nekik.

— Csak a Domby lova maradt ott, Péter, — kiáltották, — de helyette itt van a kapitány Margitja.

— Legalább ha feléptül, kedves lovára ülhet.

A kiépített th. közutakra az 1907. év folyamán 6662 halom kavics lett kiszállítva.

Összefoglalva az egész év eredményét, házi kezelésben volt 52,815 km. új utépítés, vállalati uton 25,441 km. s így összesen munkában volt 78,256 km., míg a többin az összes földmunka és műtárgyak építkezése fejeztetett csak be, aminek oka legnagyobb részben a vagyon hiány volt.

Sigora Lajos th. állatorvos jelentése szerint december hónapban az állategészségügy javulást mutatott, de kedvező nem volt.

Fink Kálmán kir. tan. pénzügyigazgató jelentése szerint az elmúlt hónapban a különböző adónemekből 737,440 K 2 fillér folyt be, mely összeg összehasonlítva a múlt év hasonló időszakában befolyt 813,076 K 81 fillér bevétellel, *kedvezőtlenebb* 75,366 K 79 fillérrel.

Beke Ferencz kir. alügyész jelentése szerint a szekszárdi kir. törvényszéki fogházban december hó folyamán 200 egyén volt letartóztatva.

Ugyancsak ezen ülésen történt meg az alább felsorolt bizottságoknak az 1908. évre való újja alakítása.

Fegyemi választmány. Rendes tagnak: *Kováts* S. Endre, *Jeszenszky* Andor. póttagnak: *Szabó* Károly, mint a közigazgatási bizottság választott tagjai; az állami közegek közül pedig, rendes tagnak: *Fink* Kálmán és *Tihanyi* Domokos, póttagnak: *Alacs* Zoltán választott meg.

Börtönvizsgáló bizottság. A börtönvizsgáló bizottság tagjaivá megválasztottak: a központi börtönökre *Tihanyi* Domokos, *Alacs* Zoltán, *Török* Béla, *Szabó* Károly és *Dr. Hangel* Ignác; a dunaföldvári és paksira *Kováts* S. Endre; a bonyhádra *Jeszenszky* Andor; a gyönkire *Bernrieder* József.

Pótadó felszólamlási bizottság. Megválasztottak: *Fink* Kálmán, *Bernrieder* József, *Órffy* Lajos és *Kováts* S. Endre.

A II-od fokú erdei kihágási bizottság. Rendes tagok: *Órffy* Lajos, *Kováts* S. Endre, *Hoffmann* Sándor és *Halász* Géza; póttagok: *Jeszenszky* Andor, *Török* Béla és *Rináldi* Ottó.

Közegészségügyi bizottság. Rendes tagok: *Szondy* István, *Fejős* Károly és *Stann* István.

Gyámügyi felelősségi bizottság. Rendes tagok: *Jeszenszky* Andor, gróf *Széchenyi* Sándor; póttag: *Török* Béla. Főispán által kinevezettek rendes tagokká: *Órffy* Lajos

Igen, igen, a szent Mihály lovára.

Csak néhány napig élt még báró Barkóczy Antal s aztán elpusztult.

Veskótzai Budaházy Péter a császártól „ezüst melypénzt“ kapott s hadnagy lett. A melypénz után fizetés is jár, de azt soha nem kapta meg Budaházy Péter.

Ellenben megyéje, Zemplénvármegye a székvárosban, Sátoralja-Ujhelyen neki és társainak emlékoszlopot emelt s a maiak olvashatják a főtéren levő oszlopról azt is, hogy a francziák elleni felkelés és a komáromi futás nem volt — nevétséges.

Csak úgy megemlítem, hogy báró Barkóczy Antal 14 faluban hagyott végrendeletileg birtokot Budaházy Péternek. Az adomány levél ki is adatott Péternek.

Az örökösök meg is hívták Pétert egy kis — alkura.

Sokalták a 14 falu birtokát.

A hatalmas család érdekelte ezt meg is mondták Péternek.

Budaházy Péter megrázta hosszú, göndörhajas fejét.

— Kapitányom nekem barátom volt, amit mondott, nekem parancs volt. Egy vagyon volt nála, amiről csak én tudtam. Egy arany sem hiányzott belőle. Azt mondta irásában, hogy 14 faluban fogadjak el birtokot. Ez is parancs nekem. De ha most itt volna, azt mondaná, így tegyek . . .

S fogta az adománylevelet, szétépte. Sarkon fordult s elment.

és *Szabó* Károly; póttaggá: *Bernrieder* János.

Munkásügyi bizottság. Rendes tagok: *Kováts* S. Endre, *Órffy* Lajos, *Jeszenszky* Andor, gróf *Széchenyi* Sándor; póttagok: *Bernrieder* József, *Török* Béla és *Bernrieder* János.

Erdészeti albizottság. Elnök gróf *Apponyi* Géza főispán, alelnök *Török* Béla; megválasztott még *Kováts* S. Endre.

HIREK.

— **Személyi hír.** Apponyi Géza gróf, főispán e hó 14-én városunkba érkezett, 15-én elnökkölt a közigazgatási bizottság ülésén s aznap este Bécsbe utazott ott időző családjához.

— **Kaszinó-estély.** A szekszárdi kaszinó, folyó évi február hó 1-én táncszal egybekötött estélyt rendez a következő műsorral: 1. Capriccio. Mendelssohn B. Zongorán előadja: *Scholz* Gusztávné urnő. 2. Serenad (D dur) Beethoven. Előadják hegedűn: *Kenézy* Endre, violán: *Tolnai* Arthur ur. 3. Orosz nemzeti tánc. Előadja: *Wigand* Janka urhölgy. 4. Faust Ábránd. D. Alard. Előadja hegedűn: dr. *Órffy* Gyula ur, zongorán kíséri: *Krammer* Jánosné urnő. 5. Műdalok: Előadja: *Ocskay* Kornél ur, zongorán kíséri: *Scholz* Gusztávné urnő. Az estély 9 órakor kezdődik. Belépti díj 1 K. A kaszinó estélyek mindenkori jó sikere és a fényes műsor bizonyára összehozza a kaszinó termeibe nemcsak Szekszárd, de a vármegye művelőzetre vágó ur közönségét.

— **Döry Pál családjának távozása.** *Döry* Pál, Békésvármegye főispánjának köztisztviselői álló családja folyó hó 15-én távozott el végleg Szekszárdról. A hölgyeket a jó ismerősök gyönyörű csokrokkal lepték meg és többen kikisérték őket a vasúthoz.

— **A főispán szabadságon.** Apponyi Géza gróf, főispán egy hónapig szabadságon van. Távollétében *Simontsits* Elemér, alispán helyettesíti.

— **Elnökválasztás.** Az orvosok szövetsége a kör- és községi orvosi osztály társelnökeivé dr. *Boszkovitz* Mór, bátaszéki és dr. *Schützenberger* Endre, dunaföldvári községi orvosokat választotta meg.

— **Megfellebbezett tisztujtás.** A vármegyénknél múlt évi december hó 30-ikán megejtett tisztujtás, illetve választás ellen *Benyovszky* Rezső gróf és *Rátkay* László,

Az „ezüst melypénzt“ gróf Hadik András főispán 1810-ben ünnepélyesen függesztette a Budaházy Péter mellére s mindjárt a megye által megszavazott 800 frtot is leolvasta a Péter kezeibe. Ha a birtokból nem is sok volt már akkor Péternek, de a virtusból annál több és a családi hagyományok szerint mind a 800 frtnak akként hágott a nyakára a megszavazók egy részével, hogy amidőn Legényére hazakereszt, csak a „melypénzt“ tudta élete párjának megmutatni, de a pénzből már egy árva garas sem maradt.

Pedig aztán jöttek rossz napok Péterre, aki a gazdálkodáshoz semmit sem értett.

Felesége elhalt s az általa rá inskribált legényei birtokból a rokonok egyszerűen kivetkék Pétert, a „melypénz“ után járó kegydíjat pedig hiába javasolta a vármegye, nem kapta meg; időközben nagyhalászi birtokát is elperelte tőle a Bodó-család s így a vitéz Budaházy Péter nagy szegénységbe jutott.

De hiába kínálták, a Barkóczyaktól soha nem fogadott semmit.

Mint „lengyel“, sok jó napot töltött, de az, aki a Barkóczy kapitány kincstárát „minden hiány nélkül“ juttatta kézhez, mint szegény, de közbeesült ember halt meg, akinek emlékét az ujhelyi emlékoszlop időtlen-időkig megőrzi, míg sok, hatalmas elődjéről az utókor mit sem tud.

országgyűlési képviselők, Boda Vilmos, Tantó János és Greifenstein Péter, törvényhatósági bizottsági tagok felelősséget adtak be.

— **Dr. Mányoky Gyula ur** beismerjük, ügyesen ír, ezzel szemben azonban megkockáztatjuk azt az ellentétes állítást, hogy *olvasni rosszul tud*. Talán nincsen még egy ember Tolnavármegyében, ki lapunk mult heti „Tanulságok” című közleményéből ki ne olvasta volna, hogy annak „indigena”, „előkelő idegen” kifejezése nem gróf Benyovszky Rezső, sem nem Rátkay László képviselő urakra vonatkozott, de igen is ez előzött dr. Somogyi Aladár képviselő urra, a kívül szemben talán dr. Mányoky ur is el fogja ismerni, hogy sokkal jobb, ha a képviselő urak nem rándulgatnak át idegen területekre, de saját területük előtt söpörgetnek. Hibás levén Mányoky Gyula urnak kiindulási pontja, természetesen hibásak a T. K.-ben levont következtetései is, mi tehát éppen ezért vele további polemikába nem bocsátkozunk.

— **A hivatalos lap új szerkesztője.** *Simontsits* Elemér alispán a vármegyei hivatalos lap szerkesztésével dr. Éry Márton tb. főjegyzőt bízta meg.

— **Ügyvédi iroda áthelyezése.** Dr. Abay János gyónki ügyvédet *Simontsits* Elemér alispán, vármegyei horvát és szerb fordítóvá nevezte ki, így dr. Abay János ügyvédi irodáját Szekszárdra helyezte át, a Széchenyi-utca 1085. számú saját házába, amelyet lapunk szerkesztőjétől vett meg 22500 koronáért.

— **Eljegyzések.** Igaz Vilmát Szeghalomról eljegyezte Paeséri Odry János pénzügyi számtiszt.

Bakán István, döbrökői aljegyző eljegyezte Hradek Ilonkát Szekszárdról.

Fülöp Elemér, marosvásárhelyi m. kir. honvédbadnagy, Fülöp Károly, högyészi nyugalmazott honvédszázados fia eljegyezte Kelemen Ilonkát Budapestről.

Boross Béla sásdi m. kir. adótitst eljegyezte Szilli Mariskát Szilli Alajos párii községi jegyző leányát.

Fáragó Manca, máv. hivatalnok Simontornyáról eljegyezte Haimann Ignác, hitk. alelnök és szentegyleti elnök leányát, Margitkát Tamásiban.

Bitter Péter, apari földbirtokos eljegyezte dr. Venczel József, nagymányoki körorvos leányát, Mariskát.

Monostori (Mozolán) Pál, m. kir. határrendőr eljegyezte Janotha Ferencz, bátmonostori postamester leányát, Etuskát.

— **Értekezlet.** A szekszárdi m. kir. adóhivatal tisztikara folyó hó 13-án értekezletet tartott a Budapesten, az 1908. évi január hó 19. és 20-án tartandó országos kongresszus ügyében. Az értekezlet Erdős Lajos, kir. adótitstet bízta meg, hogy a tisztikart a kongresszuson képviselje.

— **Áthelyezés.** A m. kir. igazságügyi miniszter Majdán Miklós, pécsi kir. törvényszéki telegkönyvvezetőt a szekszárdi kir. törvényszékhez helyezte át.

— **Új előadó.** *Simontsits* Elemér alispán a jegyzői ügyek referálásával Szévald Oszkár vármegyei II-od aljegyzőt bízta meg.

— **Áthelyezés.** A honvédelmi miniszter László Lajos kezelőtiszthelyettest a 8-ik honvéd gyalogezred 2-ik zászló aljához Lugosra helyezte át.

— **Halálozások.** Gyűszü István, bátaszéki postamester és nejét, Trajber Stella urnót súlyos csapás érte. Leányuk, Gyűszü Margit, folyó hó 11-én, Gyönkön, ahova nővére, Várkonyi Imre, gyónki főjegyző neje látogatására ment, 30 éves korában elhalt. Az ifjú halottát folyó hó 12-én, Gyönkön nagy részvét mellett temették el. Halálát a bánatos szülőknél kívül kis fia, meszlényi Simon Pistika, vőlegénye, Tomka Iván és testvérei gyászolják.

Özv. Hradek Antalné, szül. Stokker Magdolna Szekszárdon, folyó hó 13-án, életének 73-ik évében elhunyt. A megboldogult hült tetemeit folyó hó 15-én, a felsővárosi régi sírkertben helyezték örök nyugalomra. Gyermekai: Hradek Antal, özv. Adler Ferenczné, szül. Hradek Emilia, Hradek Ede és kiterjedt rokonság gyászolja.

Egy munkás élet nyert váratlanul befejezést. Wallner György Gyula, a „Bátaszéki kerületi takarékpénztár” könyvvezetője Bátaszéken, folyó évi január 14-én, 58 éves korában, szívszélhűdés következtében elhunyt. A boldogultat folyó hó 16-án délelőtt a bátaszéki róm. kath. temetőben helyezték őszinte, igaz és általános részvét mellett örök nyugalomra. Nagyszámu rokonain kívül neje, szül. Teuts Anna és gyermekei: Anna, Taffner Zuárd, bátaszéki jegyző és Mariska, Csankó Géza, bátai tanító neje gyászolják. A halálesetről a „Bátaszéki kerületi takarékpénztár” igazgatósága is adott ki gyászjelentést.

id. B. Kiss István folyó évi január hó 17-én 68-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja. Ehregruber József, a paksi izraelita hitközségnek több évtizeden át volt hitoktatója e hó 14-én, életének 71-ik évében meghalt. Az elhunytat két pap fia gyászolja.

— **Műkedvelői előadás.** A szekszárdi r. k. olvasókör saját helyiségében folyó hó 19-én este 8 órakor műkedvelői előadást rendez. Színre hozzák Almási Tihaméneket A tót leány című 3 felvonásos népszínművét. Helyárak: I. h. 1 K 40 fill., II. h. 1 K, állóhely és diákjegy 50 fillér. Az előadás a kör műkedvelőinek javarésze működik közre s így a sikert könnyű előre megjósolni.

— **Lemondás.** Boda Vilmos volt országgyűlési képviselő a közigazgatási bizottságban viselt tagságról lemondott.

— **Kinevezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Gyimóthy Jenő tanárt a gyónki ref. gimnáziumhoz rendes tanárrá nevezte ki.

Apponyi Géza gróf főispán *Miltényi* Béla szakályi segédjegyzőt a szakályi anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki.

— **Nádor-csatorna hatósága.** A „Nádor-csatorna társulat” feletti felügyelet gyakorlására illetékes hatóságként a földművelésügyi miniszter Fejérvármegye alispánját jelölte ki.

— **Budapest volt tiszti főorvosa meghalt.** *Gebhardt* Lajos dr. egyetemi tanár, Budapest székesőváros nyugalmazott tiszti főorvosa, kinek Tolnában is vannak rokonai, vasárnap reggel hosszas szenvedés után 72 éves korában meghalt. Gebhardt éveken át a Rókus kórház és a balparti kórházak igazgatója volt és mikor erről az állásáról leköszönt, megválasztották a székesőváros tiszti főorvosává. Ezt az állását csak néhány évig tölthette be, mert betegsége miatt kénytelen volt nyugdíjaztatását kérni.

— **Gyászmise.** A szekszárdi r. k. olvasókör tagjai kegyeletes szép szokásnak hódolnak, amikor az előző év folyamán elhalt tagtársaik lelkiüdvéért mondott gyászmisén résztvesznek. Ezt a gyászmisét ez idén folyó hó 15-én Szabó Géza hittanár, a kör ügyvezető elnöke tartotta meg a belvárosi templomban a tagok részvétele mellett.

— **Hitközségi gyűlés.** A szekszárdi izr. hitközség folyó hó 7-én tartotta meg dr. Müller Ferencz vezetése alatt tisztújító gyűlését. Elnökké újból egyhangulag dr. Leopold Kornél ügyvédet választották meg. Alelnök lett Wolf Henrik, pénztáros Wolf Arnold, ellenőr Schmeideg Mór. Előjárósági tagokul megválasztották Krón Salamont, dr. Pirnitzer Bélát, Leicht Lajost és Salamon Ármint.

— **Fizetésekiegészítés.** A m. kir. belügyminiszter a szátkai segédjegyzői álláshoz 1000, a kisdorogi segédjegyzői álláshoz 600 korona fizetést kiegészítő államsegélyt engedélyezett.

— **Választás.** Az iparosok által választandó iparhatósági megbizottak választását Szekszárdon a városházán, folyó hó 19-én délelőtt 9 órakor tartják meg.

— **Vasuti engedély.** A kereskedelemügyi miniszter *Csik* József gőzmalom tulajdonos, bonyhádi és *Török* Emil mérnök budapesti lakosoknak a magyar államvasutak Hidas-Bonyhád állomásából kiindulólág Bonyhád, Kakasd és Sióagárd községek, valamint Paradicsom és Szentgál puszták érintésével a m. kir. államvasutak Szekszárd állomásáig vezető szabványos nyomtávu h. é. vasutvonalra,

továbbá a m. kir. államvasutak Hidas-Bonyhád állomásából kiindulólág Bonyhád, Kakasd, Paradicsompusztá, Gálpusztá és Sióagárd községek érintésével a magyar államvasutak Tolna-Mözs állomásáig és innen folytatólág Fadd, Bartalpusztá, Dunaszentgyörgy és Csámpa pusztá érintésével Paks közlegig vezetendő szabványos nyomtávu h. é. vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egyévre meghosszabbította.

— **Befagyott a Duna.** Paksnál már napok óta be van állva a Duna és ha tartós hideg marad, úgy nemsokára gyalog és kocsin is lehet a Duna jegén átnenni.

— **Vasárnapi munka a vasutnál.** A m. kir. kereskedelemügyi miniszter leiratában közölte azon vasuti állomásoknak neveit, hol vasárnapi napon is meg van engedve a kirakott áruknak elfuvarozása. A mi állomásunk azonban ezen lajstromból hiányzik. *Simontsits* Elemér Tolnavármegye alispánja felíratot intézett a miniszterhez, melyben kéri, hogy — tekintettel Szekszárd r. t. városnak nagy forgalmára — az ipari munkának vasárnapi szünetelése alól ezen várost is kivonná, illetőleg megengedné, hogy Szekszárd r. t. város állomásain is a kirakott áruknak a pályaudvarokról való elfuvarozása, illetőleg az elfuvarozással járó munkálatok vasárnapokon is az egész napon át végezhetőek legyenek.

— **Adományok a karácsonyfára.** A szekszárdi róm. kath. kisdédóvó és gyermekmenhely kisdédjei részére karácsonykor felállított karácsonyfára *Triebler* Ilma, *Kiss* Károlyné és *Dörnyei* Ferenczné gyűjtőívén folytatólág adakoztak:

Hazslinszky 4, Áldor 9, Vattayné 1, J. J. 1, Wolf Henrikné 4, Krammer Jánosné 2, Gy. J. 2, N. N. 1, Gy. F. 1, Szabó Lajosné 1, N. N. 2, Adlérné 2, Györbiróné 1, Hoffmann Margit 1, dr. Horváth Jenő 2, Fischhof Mór — 60, Dicity Lajosné 1, Ferdinánd Jánosné 1, Laky Irénke 1, Sehman Lajosné 2, özv. Totth Istvánné — 60, Mányokyné — 60, Schneiderbauerne 1, Kiss Jánosné 2, Tóth Henrikné 4, Schneiderné 1, Hank Antal 1, Mosgay Sándor 2, Fleischer Ödön 1, Matzon Béláné 1, Gonda Béláné 2, Komáromyné 1, Jilk László 2, Kresmarik Pálné 1, báró Fiáth Elemér 4, báró Jeszenszky György 5, Vízolyi Ákos 2, Streicher József 3, gróf Apponyi Géza 10, Markovich Jenő 2, Mehrwerth Lajosné — 60, Treiberné 1, Ujfalusy Imre — 80, özv. Kelemenné 1, Molnár Istvánné 1, dr. Sztanó Sándor 4, Szász Károly 1, Moudry Hugó 1, dr. Sass István 1, Bereczky Endre 1, Baksa János 1, Körmendy Vilma 1, dr. Zechmeister 2, N. N. 2, Kiss Károlyné 2, N. N. — 20 és Mayer János 20 koronát.

— **Telefon hálózat.** A pécsi m. kir. pósta és táviróigazgatóság arról értesítette Lówy Ignác és kérelmező társait Simontornyán, hogy Simontornya a Budapest környékbeli telefonhálózatba fölvéttetik. De most a vonal túl van terhelve, Adonysszabolcs és Budapest között új áramköz létesítetik és ennek megtörténte után Simontornya megkapja a telefont, mely ez év őszén várható.

— **Katonák könyvtára.** A cs. és kir. 69 ik gyalogezred tovább szolgáló altisztjei szellemi kiképzésük és önművelésük céljából könyvtárt óhajtanak alapítani. E célból azzal a kérelemmel fordultak a vármegye alispánja útján a községekhez és egyesekhez, hogy a könyvtár létesítését könyvadományokkal segítsék elő.

— **A dunaföldvári járás községeinek adakozása a kaposvári siketnéma intézet javára.** Paks 5, Bölske 2, Dunaföldvár 50, Bikács 5, Györköny 20 és Kajdacs községek 4 koronát, összesen 110 koronát adakoztak a nemes cél érdekében.

— **Sorshuzás** A dunaföldvári járás ujonczainak sorshuzása e hó 18-án volt Paks-on dr. Bernáth Béla szolgabíró vezetése mellett.

— **A bátaszéki dalárda** f. hó 11-én megtartott, szépen sikerült dalestélye alkalmával felülfizettek, — avagy jegyüket megváltották: Müller Károly 60 f, Thassy László 2 K, Nyers Ignác 60 f, ifj. Schwarz János 60

f. Tihanyi Lajos 60 f., Kelemen Lajos 60 f., Dittenhoffer N. 20 f., Szel Gáspár 60 f. ifj. Liebhauser István 2 K., Gundrum Paula 1-20 K., Návay Emil 10 K., Mayer Gyula 2 K., Thúró Péter 40 f., Klosz Gáspár 1 K., Rudnyánszky Ferencz 4 K., Soós Károly 5 K., Stefanovics István 60 f. — Fogadják jószívű adományukért az egylet meleg köszönetét.

— **Baleset.** *Kommandinger* Kálmán decsi főjegyző neje tegnap a vasúthoz menet oly szerencsétlenül esett el az ólmos esőtől sikos uton, hogy allászártörést szenvedett.

— **Nyugdíjazás.** *Fent* Károly szekszárdi posta és távirtda ellenőr 40 évi szolgálat után teljes fizetéssel nyugdíjaztatott. Midőn erről őt a pécsi posta és távirtda igazgatóság értesítette, odaadó és hű szolgálataiért elismerését fejezte ki a nyugalomba vonuló ellenőr előtt.

— **Adományok a szekszárdi népkönyvhára!** A népkönyvhára adakoztak: Mutschenbacher Lipót Szekszárd 5 kor. Döry Frigyes Paradicsom p. 10 kor. Gölez Margit Szekszárd 2 kor. Lamm Mór Fürged p. 10 kor. Döry Ernő Tolna 6 kor. Vaskó Ferencz Klagenfurt 10 kor. dr. Gyenes József Szekszárd 5 kor. Szekszárdi Könyvnyomdász segédek táncmulatságából 10 kor. Salamon testvérek Szekszárd 20 kiló rizskása, özv. Boros Gyuláné Szekszárd 10 liter bab, egy tábla szalonna, Tóth János Szekszárd 140 db. régi sütemény, Szabó Antal Szekszárd 150 db. régi sütemény. Ezen kegyes adományokat számos szegényeink nevében hálás köszönettel nyugtatom.

Szekszárd, 1908. január 15.

Bezerédj Pál s. k.

— **Megszűnt sertésvész.** A Paks községben hosszú időn át uralkodott sertésvész megszűnt és így a heti piacon a rendes sertésvásárok megtarthatók.

— **Hirtelen meghalt az erdőben.** Ifj. K. Merő József, Boros Mihály és Taba József gerjéni lakosok f. évi január hó 9-én d. u. a várszegi erdőbe mentek be. Ifj. K. Merő Józsefet társai indulásuk idején a földön fekvő holtan találták. A halál oka orvosi látélet szerint szívszélhűtés.

— **Szerencsétlenül járt bányász.** Mult számunkban adtunk hírt a mórági kőbányában előfordult szerencsétlenségről s most tudósítónk egy újabb balesetről értesít. Muntzinger Henrik, mórági lakos a bányában egy billenő szerkezetű kőszállító kocsin állott, miközben a kocsi felbillent és Muntzinger maga alá temette. Muntzinger súlyos természetű zúzódásokat szenvedett.

— **Agyonütötte a fa.** A Szekszárdhoz tartozó sötétvölgyi erdőben, folyó hó 13-án többed magával szálát vágott ki Klézli János 48 éves, szekszárdi földműves. Egy fának letört galyja oly erővel ütődött Klézli homlokához, hogy Klézli ott nyomban meghalt. A Rácz József rendőralkapitány által, dr. Komáromy Gyula tisztí orvos közbejöttével megejtett rendőri vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenség gondatlan-ság senkit nem terhel.

— **Baleset az erdőben.** Guszter Ferencz tolnai lakosnak, aki a várszegi erdőben fát döntött ki, egy eldőlt fa a jobb lábára ráesett s azt teljesen összezúzta. A súlyosan sérült embert beszállították a szekszárdi kórházba.

— **Ajándék a múzeumnak.** A múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelősége a királyunk uralkodásának 40 éves jubileuma alkalmával készült plakét egy példányát Tolnavármegye múzeumának megőrzés végett megküldte.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a Ferencz József keserűvíz valamenyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserű vizet.

— **Szólókaró tolvajok.** Guld Adám, tolnai lakos szőlőjéből december hó folyamán ismeretlen tettesek 400 darab szőlókarót elloptak. A csendőrségnek sikerült a tolvajokat Schütz Éva és Pekari Teréz, tolnai lakosok személyében kinyomozni.

— **Verekedő cigány.** A tolnamőzsi vasútállomásnál levő korezmában szóváltás-

ból kifolyólag Sárközi Lőrincz mözsi muzsikus cigány, Hefner Márton ugyanottani lakost ásóval úgy elverte, hogy a szóváltás eredményét Hefner az orvos véleménye szerint 20 nap alatt lesz csak képes kipihenni.

Jegyző urak figyelmébe.

Az új vármegyei és községi főkönyvnek megfelelő a központi járás jegyzőegysége által elfogadott adófizetési iv, (adókönyvnek) mely egyesíti magában az összes állami, megyei és községi adók előirási és lerovási rovatait elkészült és kapható 100 darabonként filléért *Báter János könyvnyomdájában* papír, rajz és írószer kereskedésében. Az adófizetési iv igen czélszerű és az új főkönyvi és beszédési nyomtatványhoz okvetlen szükséges.

Főuri esküvő.

Apponyi Károly gróf főhadnagy, *Apponyi* Géza gróf főispánunknak fia, f. hó 22-én tartja esküvőjét *Windisch-Grätz* Mária Aglaja hercegnővel.

A boldog szülék a nagyjelentőségű családi ünnepség alkalmából a következő meghívókat küldték szét:

Nagy apponyi Apponyi Géza gróf, Ö Császári és Királyi Apostoli Felségének kamarása, a Magyar Országgyűlés Főrendiházának örökös tagja, Tolna vármegye főispánja és nagyapponyi Apponyi Paula grófné, született felsővidék-sárvári Széchényi grófné, csillagkeresztés hölgy, a megboldogult Császárné és Királyné Ö Felségének palotahölgye ezennel illendő tudomásul adják fiuknak, Méltóságos nagy-apponyi Apponyi Károly gróf, Ö Császári és Királyi Apostoli Felségének kamarása, a Windisch-Grätz Alfréd herceg tábornagy 14. számú dragonos ezrednek a vezérkarhoz beosztott főhadnagyának, Főnséges Méltóságos Windisch Grätz Mária Aglae Christiana Hedvig* Gabriella Wilhelmina, Hygina, Ernesztin, Főnséges Windisch-Grätz Alfréd Ágost herceg, Waldsteini báró és a Völgyben, Stájerország hercegségének öröktartományi lovászmestere, Ö Császári és Királyi Apostoli Felségének valóságos belső titkos tanácsosa, a Reichsráthban képviselt Királyságok és Tartományok volt miniszterelnöke, a Reichsráth Urakházának örökös tagja s ezidőszerint elnöke, Württemberg Királyság első kamarájának örökös tagja, az Aranygyapjasrend lovagja, a Magyar Királyi Szt. Istvánrend nagykeresztése, a Porosz Királyi magas Fekete Sas rend lovagja, a Wend Korona Nagyherceg Mecklenburg Schwerini Házi-rend érczkoronás nagykeresztése, a Souverain Máltaiak nagykeresztése és diszvédnöke és a magas Német lovagrend diszlovagja, a cs. és kir. Landwehr nyilvántartott őrnagya, az összes jogok tudora és Főnséges Windisch-Grätz Gabriella hercegné, született Auersperg hercegné, csillagkeresztés és az Erzsébetrend I. osztályának hölgye, megboldogult Császárné és Királyné Ö Felségének palotahölgye, a Souverain Máltai lovagrend diszhölgye leányukkal való egybekelését.

Az egyházi szertartás 1908 január 22-én Bécsben, a nagytiszteletű Schottenszerzet főpapi termében 11 órakor fog végbemenni.

Windisch-Grätz Alfréd Ágost herceg, Waldsteini báró és a Völgyben, Stájerország hercegségének öröktartományi lovászmestere, Ö Császári és Királyi Apostoli Felségének valóságos belső titkos tanácsosa, a Reichsráthban képviselt Királyságok és Tartományok volt miniszterelnöke, a Reichsráth Urakházának örökös tagja és ezidőszerint elnöke, Württemberg Királyság első kamarájának örökös tagja, az Aranygyapjasrend lovagja, a Magyar Királyi Szt. Istvánrend nagykeresztése, a Porosz Királyi magas Fekete Sasrend lovagja, a Wend Korona Nagyherceg Mecklenburg-Schwerini Házi-rend érczkoronás nagykeresztése, a Souverain Máltaiak nagykeresztése és diszvédnöke és a magas Német lovagrend diszlovagja, a cs. és kir. Landwehr nyilvántartott őrnagya, az összes jogok tudora és Windisch-Grätz Gabriella hercegné,

született Auersperg hercegné, csillagkeresztés és az Erzsébetrend I. osztályának hölgye, megboldogult Császárné és Királyné Ö Felségének palotahölgye, Souverain Máltai lovagrend diszhölgye ezennel illendő tudomásul adják leányuknak, Főnséges és Méltóságos Windisch-Grätz Mária Aglae, Christiana Hedvig Gabriella Wilhelmina Hygina Ernesztin hercegnőnek gróf nagy-apponyi Apponyi Károly, Ö Császári és Királyi Apostoli Felségének kamarása, a Windisch-Grätz Alfréd herceg tábornagy 14. számú dragonos ezrednek a vezérkarhoz beosztott főhadnagyával, Méltóságos nagy-apponyi Apponyi Géza gróf, Ö Császári és Királyi Felségének kamarása, a Magyar Országgyűlés Főrendiházának örökös tagja, Tolna vármegye főispánja és Méltóságos nagy-apponyi Apponyi Paula grófné, született felsővidék-sárvári Széchényi grófné, csillagkeresztrendi hölgy, megboldogult Ö Császári és Királyi Felségének palotahölgye fiukkal való egybekelését.

Az egyházi szertartás 1908 január 22-én Bécsben a nagytiszteletű Schottenszerzet főpapi termében 11 órakor fog végbemenni.

„DELICIA“ CUKRÁSZDA

Szekszárdon

Tejes kalácsok Teasütemények

Bonbonok

Likörök

Vidéki megrendelések azonnal elintéztetnek

15—15

FOGORVOS

KOVÁCS J. 11-12

vásártér - utcai műtermében hiányzó fogak pótlása, csaposfogak, arany koronák és szájpadlás nélküli fogak (hidmunka) készíttetnek. Fogtömés, foghuzás és fogtisztítás a legjobb módszer szerint eszközöltetik. — Szegényeknek rendel d. e. 8—9-ig és d. u. 1—2-ig

VIDÉK.

Szabad előadások.

Paks, 1908. január 15.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

A paksi értelmiség elismeréssel és köszönettel tartozik a helybeli polgári iskola igazgatója és tanárainak, hogy az általuk kezdeményezett, illetve szabad előadásai által egy-egy kellemetes órát nyújtanak a paksi közönségnek.

A kezdeményezés már a mult évben történt, melyről a kultuszminiszterium is elismeréssel vett tudomást.

E hó 10-ikén Kun Árpád tanár ur tartott ismét szabad előadást, ezuttal *Balassa Bálint* viszontagságos életéről.

A teljes egy óra hosszúságú tartó szabad előadás oly kimerítő alaposággal s lebilincselő szónoki tehetséggel volt előadva, hogy az egész közönség elragadtatva, kitörő éljenzéssel adott kifejezést teljes meglepedésének.

A nevezett tanár ur szerencsésen választja meg tárgyait is. Pár héttel ezelőtt Stuart Mária és Erzsébetről, azelőtt pedig nagy Napoleon fia, a rastatti hercegről beszélt. A történelemmel foglalkozók különösen élvezettel hallgathatták előadását, mint amely alapos tanulmányról s képzettségről tett tanubizonyosságot.

Egy hóval ezelőtt Günz Gábor tanár ur szinte igen érdekes előadást tartott *„Ami el van temelve“* cz. tárgyról. A fejlődés korszakát, az elenyészett állat-, növény- és

ásványvilágot ismertette igen érdekes és kedves előadásban.

Köszönet a paksi polgári iskolai tanár uraknak, hogy a különben nálunk meddő farsangot ilyen szellemi mulatsággal kárpótolják.

A hálás közönség.

PÉNZINTÉZETEK.

Rovatvezető: Schneider János.

Kérelem.

Felkérjük mindazon pénzügyintézet igazgatóit, akik mérlegük ismertetését lapunkban óhajtják, sziveskedjenek évi mérlegüket rovatvezetőnk címére megküldeni és vele levélben az intézet fontosabb mozzanatait közölni, valamint azt is, hogy a részvények forgalmi értéke mily összegű és végül, hogy az alapszabályszerű levonások minő tételekből állanak.

A „Szegzárdi Takarékpénztár“ 61. évi mérlege.

Mozgalmasnak nevezhetném a lefolyt évet a hat-évtizedes multu intézetnél, de nem teszem, mert átéltem már hasonlókat több ízben, csak ilyen fényes eredményt nem. Tehát a lefolyt évről jelentőségét nem a mozgalmaság adja meg, hanem annak az óvatos, kulans és feltétlen reális üzleti szellemnek, melyről az intézet nevezetes, a nehézségek között való fényes eredménye. Mert míg a lefolyt évben a pénzügyintézetek legnagyobb része pénzügyi küzdött, addig a Szegzárdi Takarékpénztárnak nemcsak nem kellett a kölcsönzéseket megszorítani, hanem készséggel és előzékenységgel siethetett a megyebeli kisebb pénzügyintézetek támogatására váltó és folyószámla kölcsönök folyósításával.

Bár a Tolnamegyei Takaré- és Hitelbank vele egy időben bocsájtott ki 1000 drb új részvényt a részvényjegyzőkre előnyösebb feltétel mellett (10 K-val olcsóbban és már ez évben való nyereségrészesedéssel) és a kibocsájtás idejében a kedvezőtlen pénzügyi viszonyok előjelei már mutatkoztak, a 800 drb részvény elhelyezése igen könnyű módon, nagy túljegyzéssel folyt le. Ezen részvénykibocsájtással az alaptőke 240.000 K-ról 400.000 K-ra, a tartaléktőkék pedig 244.000 K-val emelkedtek.

A részvények kétfelől kibocsájtása bár nagy tökéletet vont el a betétállományból és a pénzügyi viszonyok is kedvezőtlenek voltak a 4% betétkamattal dolgozó intézetre, azért a rendíthetetlen bizalomnak fényes jelenségét látom, hogy mindezen hátrányok dacára a betétállomány 527.432 K 40 f-re emelkedett. Az intézet minden üzletágában különben élénk emelkedés észlelhető. A váltó tárcza 167.390 K 61 f., a jelzálogkölcsönök 82.736 K 58 f., az egyéb kölcsönök 58.560 K 10 f., a folyó számla elhelyezések pedig 507.775 K 01 f. emelkedést mutatnak. A bruttó nyereség 398.082 K 52 f., az évi tiszta nyereség a mult évi nyeresémmel áthozattal 122.121 K 11 f., a tényleges évi tiszta nyereség tehát 108.398 K 45 f., vagyis 28.130 K 47 fillérrel több, mint 1906. évben. Ezen nyereségből a jutalékok, jutalmazások és jótékonykezelt adományok levonása után rendelkezésre áll 83.335 K 16 fillér. Ha a részvények forgalmi értékét 600 K-val vesszük számításba, ezen összeg 11.574% jövedelemnek felel meg (a mult évi 8.5%, emelkedés tehát 3.074%), amelyből az igazgatóság javaslata szerinti 35 K osztalék 5.833%-ot tesz ki és így a részvények belértéke 5.741%-kal emelkedik. Ez olyan fényes eredmény, amelyet igen kevés intézet ért el hazánkban rendes üzletkötés mellett.

Körütekintő és gondos üzletvezetés látható azon körülményből is, hogy a nagyarányú hitelnyújtás dacára csak 1341 K 86 fillér vált a lefolyt évben behajthatatlanná. A mérleg főbb adatai a következők. Összes forgalom 26.054.857 K 64 f. Összes vagyon 7.194.806 K 04 f., 980.828 K 60 f-rel több

mint a mult évben. Ezen összegből jelzálogos kölcsönökben 3.423.621 K 17 f., folyó számlán 1.701.211 K 17 f., váltókban 843.125 K 61 f., egyéb kölcsönökben 384.407 K 61 f., értékpapirokban 255.406 K 80 f. van elhelyezve, a részvénykibocsájtásból a részvényesek még 160.000 K-val tartoznak. Az intézet alaptőkéje 400.000 K, a tartalék alapok 591.698 K 68 f. tesznek. A betétek 5.973.847 K 67 f. képviselnek. Az évi nyereség 122.121 K 11 fillér.

A nyereség felosztására vonatkozólag az igazgatóság a következő javaslatot terjeszti a február hó 6-án tartandó közgyűlés elé:

Adassék 1. Alapszabályban megjelölt célokra 27.099 K 61 f., 2. 1200 drb részvény osztalékára a 35 K 42000 K, 3. 1200 drb részvény szelvény bélyegére 153 K 60 f., 4. Tiszteletdíjra 1000 K, 5. Rendes tartalék-alapra 5681 K 80 f., 6. Rendkívüli tartalék-alapra 2000 K, 7. Értékpapír tart. alapra 20000 K, 8. Osztalék-alapra 2000 K, 9. Felszerelések számlájára külön leírásra 3000 K, 10. Jótékony célokra a már évközben kiadott 205 koronán felül 1780 K, 11. Gyakornok jutalmazására 200 K, 12. Intézeti szolgálók jutalmazására 250 K és vitessék át 1908. évre 16956 K 10 f.

A tartalék alapjai az intézetnek az igazgatóság javaslatának elfogadása után 626.790 K 40 fillért fognak kitenni, az alaptőkével együtt 1.026.790 K 40 fillér, mely tekintélyes összeg csak erősíti azt a nagy és megérdemelt bizalmat, amelyet az intézet a megye határain túl is élvez.

A Dunaföldvári Takarékpénztár 39-ik évi mérlege.

Dunaföldvár legrégebbi pénzügyintézet nemcsak rázkódtatás nélkül élte át a pénzügyileg kritikus évet, hanem mint az előttem fekvő mérlegből látom, fényes eredménnyel került ki abból. Ennek kuforrása pedig nemcsak a szerencsés spekuláció, hanem az az évről-évre növekvő bizalom, — joggal, önértékeléssel hivatkozik az igazgatóság is rá, — amelylyel Dunaföldvár és vidékének lakossága viseltetik az intézet iránt. Ezt a bizalmat igazolja a betéteknek a lefolyt évben 70.461 kor. 29 fillérrel való emelkedése és azon körülmény, hogy ebben a pénzügyi világban is sikerült 325.087 korona 30 fillérrel emelni a visszleszámitolási hitelüket. Nagyjelentőségű az intézet életében a Baracstemplomi 1300 kat. holdas pusztá parcellázása, amelyből 800 holdat sikerült már eladni, még pedig oly szerencsével, hogy abból az összes költségek levonása után 71.650 kor. 83 fillér nyeresége származott az intézetnek. Igaz, hogy ezen nyereségből a Rotter S. és Fia és Strausz S. és Fia cégnek behajthatatlan követelés 40.000 koronát elvitt, (Több megyénkbeli intézet károsodott meg és sok helyen várja a leírás keresztülvezetését), azért mégis, mindennek dacára és figyelembe véve azt, hogy az igazgatóság a pénzügyi viszonyok ódiáját nem hárította át a hitelkereső közönségre, — igen észszerűen a jövőbe tekintve, — 37.752 kor. 79 fillérrel nagyobb az évi tiszta nyereség, mint a mult évben. Az intézet a lefolyt évben Herczegfalván fiókot állított fel, amelynek működése elé az igazgatóság nagy reménnyel tekint.

Az intézet tiszta nyeresége 64.350 korona 62 fillér, amelyből ha levonjuk a jutalékokra, jutalmazásokra és jótékony célra adandó összegeket, 19.587 kor. 50 fillért, rendelkezésre áll 44.763 kor. 12 fillér felosztandó nyereség, amely a részvények 400 kor. forgalmi értékét véve figyelembe, 13.99% kamatozásnak felel meg és amelyből 8.75% részvényenként kiosztatik, 5.24% pedig a tartalék-alap gyarapítására fordítatik. Az üzletvezetés élénkségét igazolja a váltókölcsönöknek 172.817 kor. 96 fillérrel és a jelzálogkölcsönöknek, amely üzletágra pedig a lefolyt év nem volt kedvező, 37.521 kor. 50 fillérrel való emelkedése.

A mérleg főbb tételei a következők: Az intézet összes vagyona 2.449.013 korona 19 fillér, amelyből váltókban 1.378.148 kor.

34 fillér, jelzálogkölcsönökben 403.041 korona 56 fillér, kezességi kötelezvényekben 97.553 korona 78 fillér, értékpapirokban 50.920 kor. volt elhelyezve; a baracs-pusztai birtok birtokosai számláján 239.200 korona van. Az intézet alaptőkéje 160.000 korona, tartaléktőkéje 142.800 korona és külön tartaléktőkéje 27.752 korona 97 fillér. A betétek 1.647.699 korona 35 fillért képviseltek. Visszleszámitolás 354.997 korona 37 fillért tett ki az év végén. Bruttó nyereség 205.679 korona 80 fillér, tiszta nyereség 64.350 korona 62 fillér, amelynek felosztása tárgyában az igazgatóság a folyó hó 26-án tartandó közgyűlés elé a következő javaslatot terjeszti: Adassék 1. Tartalék-alapra 7500 korona. 2. Jutalékokra 17.987 korona 50 fillér. 3. Osztalékra 800 darab részvény után (a 35 korona) 28.000 korona. 4. Házalapra 3000 korona. 5. Külön tartalékra 263 kor. 12 fillér. 6. Vitessék át 1908. évre 6000 korona és 7. Adassék jótékonykezeltre 1600 korona.

A Tolnamegyei Takaré- és Hitelbank XXIII. évi mérlege.

Az intézet immár negyedszázados történetében nevezetes mozzanat az 1907. év. Bár ugyanezen időben a Szegzárdi Takarékpénztár is 800 darab új részvényt bocsájtott jegyzésre és a pénzügyi viszonyok előjelei is észlelhetők voltak, az intézetnek minden nehézség nélkül, sőt nagy gyorsasággal és túljegyzéssel sikerült 1000 darab új részvényt 525.200 kor. értékben elhelyezni és ezzel alaptőkéjét 400.000 koronáról 800.000 koronára, általános tartalék-alapját 94.012 korona 48 fillérről 200.000 koronára emelni és egyéb tartalék-alapokat 16.000 koronával dotálni. Az intézet forgalma igen élénk volt: 10.366.456 korona 79 fillérrel nagyobb, mint az 1906. évben.

Az általános pénzügyi daczára az intézet igen kulánsan járt el a kölcsönök folyósításánál, amit igazol az a jelenség, hogy a váltótárcza 397.796 korona 78 fillérrel, a folyószámla-kölcsön állománya 187.252 korona 02 fillérrel emelkedett, sőt a jelzálog-üzlet is 26.321 korona 20 fillér emelkedést mutat. Az intézet realitását igazoló jelenség, hogy midőn a vidéki pénzügyintézetek a magas bankkamatláb dacára a magukat a visszleszámitolás után, addig az intézet 1.307.242 kor. 87 fill. ez évben igénybe vett visszleszámitolásból 1.794.209 korona 86 fillért fizetett vissza, vagyis visszleszámitolását a mult évi maradvánnyal szemben 486.967 koronával apasztotta. Az intézet iránti bizalom jele, hogy a fővárosi s más vidéki pénzügyintézeteknél nem igen ritka 5% betétkamat dacára, 4% kamatozás mellett is a betétállomány 436.655 korona 55 fillér emelkedést mutat.

Az összvagyon 553.338 kor. 05 fillérrel emelkedett és az évi eredmény 38.801 kor. 72 fillérrel nagyobb, mint a mult évben. A lefolyt évben a nyomasztó pénzügyi helyzet arra kényszerítette az igazgatóságot, hogy a betétkamatláb 1/2 %-kal (3 1/2 - 4 %), a kölcsönök kamatlábát pedig 1% -kal emelje. Annak dacára, hogy az 1907. évben a tiszta nyereségben már 2000 részvényes osztózkodik, akik nagyobbbrészt 510 koronával jutottak a 600 korona forgalmi értékű részvényhez, mégis a kiosztott (5.33%) és a tartalékok gyarapítására (2.40%) fordított összegek a részvények forgalmi értékének 7.73 %-nak felel meg, amely a betétkamatláb emelése és a visszleszámitolási kamatláb magassága mellett és akkor, midőn az intézet a hitelkereső feleket kulánsan elégitette ki és semmi rendkívüli üzletet nem csinált, igen szépnek mondható.

A mérleg főbb tételei a következők: Összes forgalma volt az intézetnek 30.156.800 korona 54 fillér. Összes vagyona 5.278.640 korona 85 fillér, amelyből váltókban 2.148.511 korona 68 fillér, értékpapirokban 277.363 korona 68 fillér, hitelszövetkezeti kötvények-

*) A mult évben sajtóhibából a tartalékok gyarapítására fordított összeg 5.41 % közöltetett 5.71 % helyett közleményünkben.

ben 49.710 korona 50 fillér, értékpapírokra adott előlegekben 48.783 korona 15 fillér, idegen pénzügyi betétekben 56 265 kor. 96 fillér van elhelyezve. Az intézet alaptőkéje 800.000 korona, általános tartalékalap 200.000 korona, osztalékalap 56.000 korona, egyéb alapok 73.517 korona 63 fillér. A betétek 3.739.019. korona 98 fillért képviseltek. Jelzálog-átruházások 129.979 korona 67 fill., visszlezárolt váltók 80.600 koronát tettek ki az év végén. Bruttó nyereség 326.910 korona 75 fillér, tiszta nyereség a múlt évi 12.162 korona 87 fillér áthozattal együtt 122.227 korona 02 fillér, a tényleges, tiszta évi nyereség 110 064 korona 15 fillér volt. Az alapszabályszerű levonások után rendelkezésre álló 96.912 korona 27 fillér felosztására az igazgatóság a január hó 27-én tartandó közgyűlés elé a következő javaslatot terjeszti: Adassék 1. 2000 darab részvény után osztalékban 32 koronával 64.000 kor. 2. Jutalmazásokra 1200 korona; tisztviselői drágasági pótlékára 600 korona. 3. Jótékony célra 1000 korona. 4. Bezerédj szobor-alapra 100 korona. 5. Artézi-kutra 200 korona. 6. Házfenntartási alapra 1000 korona. 7. Nyugdíj-alapra 1000 korona. 8. Rendkívüli tartalék-alapra 10.0000 korona. 9. Osztalék-alapra 5000 korona és 10. Vitessék át 1908. évre 12.812 korona 27 fillér.

EGYLETEK, TÁRSULATOK

Koresolya egyleti gyűlés. A szekszárdi koresolyaegylet folyó hó 10-én tartotta rendes évi közgyűlését Szévald Oszkár elnökle alatt. Targyai voltak: a gyűlésnek az 1906—7. évi számadás és az 1907—8. évi előirányzat előterjesztése. Az 1906—7. évben az összes bevétel 733 K 18 fill. összes kiadás 621 K 09 volt, így a maradvány 112 K 09 fillér. A közgyűlés elhatározta, hogy új törzskönyvet fog felfektetni, melyet minden tag, a ki a folyó évben tagsági jegyét megváltotta, köteles saját aláírásával ellátni. Rácz Józsefnek fardhatlan munkásságáért az 1906—7. évre ismét 50 kor jutalomdíjat utalványozott a közgyűlés.

A szekszárdi kereskedelmi kaszinó közgyűlése. A szekszárdi kereskedelmi kaszinó f. hó 12-én tartotta tisztújító közgyűlését. Leicht Lajos enök szépen kidolgozott elnöki jelentésben számolt be az elmúlt év eseményeiről. Indítványára Pollacsek László és Klein Márkus elhalt tagok emlékét jegyzőkönyvileg megörökítették s Polgár József könyvtárnoknak, Dezső Jakab jegyzőnek s Gonda Béla könyvtárnoknak jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. A pénztár múlt évi bevételé 3207 korona 50 fillér, kiadása 3158 korona 48 fillér. A hálólap összes vagyona 7051 korona 81 fillér. A jövő évi költségvetés 1980 korona bevétellel s ugyanannyi kiadással irányozták elő. Az elnök ezután tisztársai nevében is lemondott. A tisztújításkor elnökül Pirnitzer Antal választották meg. Az első szavazásnál az elnöki tisztre egyhangulag Leicht Lajost, a volt elnököt választották meg újból, akinek elévülhetlen érdemei vannak az egylet ügyei körül. Leicht Lajos azonban minden ováció és kapacitálás dacára sem vállalta el az elnöki tisztelet. A második választásból dr. Leopold Kornél neve került ki győztesen, ki szép beszédben fejtette ki okait, amelyek az elnökség elvállalásától visszatartják. Erre harmadszor is elrendelték a szavazást az elnöki szék betöltésére, de mivel szavazati jogával senki sem élt, a tisztújítás megejtését e hó 19-ére halasztották.

Hegyközségi gyűlés. A bartina-baktai hegyközség január hó 19-én délután 2 órakor a »Szekszárd Szálló« nagytermében Bekes Mihály hegyközségi bíró elnökle alatt közgyűlést tart. Targysorozat: 1. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag megválasztása. 2. Az 1907. évi számadás megvizsgálása és a szokott óvás mellett a fölmentvény megadása. 3. Az 1908. évi költségelőirányzat megállapítása. 4. Hegyközségi bíró lemondása és újbóli megválasztása. 5. Egyéb indítványok tárgyalása.

Egylet alakulás. Tolnaváralján »Polgári olvasókör« czímen új olvasó egylet alakult. A kör célját alapszabályainak 2. §-a így jelöli meg: »A község lakói közt a közműveltség terjesztése, az egyetértés szilárdítása, a népnevelés előmozdítása s a német ajku lakosok között a magyar nyelvnek és nemzeti érzelmeinek tovább művelése. Együtt a polgári olvasókörrel kapcsolatban s ennek mintegy fejleményeként népkönyvtár alkotása is célozzatik.« A kör hazafias irányu lapokat járát s egyes tagok által tartandó ismeretterjesztő, népszerű előadásokat rendez. A tisztikar, de különösen az elnök örökdi, hogy a kör tagjai sem felekezeti, sem politikai pártoskodás szenvedélyeinek vagy személyes érdekeknek eszközévé ne alacsonyuljanak s törekszik odahatni, hogy minden erkölcsrontó irányt csirájában elfojtson. A tagoknak a kör helyiségében komoly és illedelmes magaviseletéről az ugyanott külön kifüggesztett házszabályok intézkednek. A kör helyiségében szórakoztatást nyújtó nemesebb játékok megengedtetnek, de minden pénzbeli nyereszkedési játék a körből számúztetik. A kör eddig hatvanhárom tagot számlál. A tisztikar egyhangú választással így alakult meg, elnök: *Vinekker János* néptanító, jegyző: *Weisz Henrik*, pénztárnok: *Weber János*, ellenőr: *Knittel Fülöp*, háznagy: *Dorn Henrik*. Választottak azonkívül egy tíz tagból álló választmányt.

BIRÓSÁGI ÜGYEK.

Esküdtek kisorsolása.

A szekszárdi kir. törvényszéknél az 1908. év február hó 10. napjával kezdődő esküdtszéki ülészakara az alábbi esküdtek és helyettes esküdtek lettek kisorsolva:

Rendes esküdtek: Dr. Müller Ferencz, Hradek Gusztáv, Boros Zoltán, Császár Imre, Dicity László, Frei János Takler, ifj. Leopold Lajos, dr. Mayer Gyula, Mutzenbacher Lipót, Franek János, Molnár Mór, Reich Ármán és dr. Albersz Rezső Szekszárd, Feikt Henrik Bonyhád, Szeniczey Géza Paks, Haidekker Károly, Joó Dömötör Károly Dunaszentgyörgy, Horváth Béla Uzd, Marhauser Imre Bonyhád, Herpai Gábor Simontornya, br. Jeszenszky István Gindlicsalád, Jeszenszky Andor Csibrák, Bartal Béla Fadd, Mayer Alajos Bátaszék, Borsody Lajos Tolna, Greifenstein János Sárszentlőrinc, Kovács Sebestyén Endre Paks, Hanzély János Böleske, Döry Hugó Dombóvár, Sass László Uzd.

Helyettes esküdtek: Dr. Zsigmond Ferencz, Tóth Antal, Parrag János, Méth János Czéh, Schleicher József, Ferger Mátyás, Mirth Gyula, Bódi Gusztáv, Laskó István és Füglein Ferencz Prantner Szekszárd.

TANÜGYI HIREK.

Megbízás. A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter Tattay Margit szekszárdi polgári leányiskolai kézimunka tanárnő helyettesítésével 1908 június végéig havi 100 korona díj mellett ismét özv. Tokajiné Borbély Gizella tanítónőt bizta meg.

Tanítóválasztás. Mészáros Géza csibráki rk. osztálytanító, a Guttamási (Fehérmegye) kántortanítói állomásra választott meg. — Breszlauer Jolán högyészi magániskola tulajdonos, a barsi izr. iskolához választott meg tanítónőnek.

Államsegélyek. E héten a következő tanítók és tanítónők nyertek államsegélyt: Gábor József paksi ref. tanító fizetésének 1000 koronára való kiegészítésére 630 koronát, Adolf Ádám alsónánai ág. ev. tanító fizetésének 1000 koronára való kiegészítésére 352 és korpótlékának fedezésére 200 koronát, László Ágnes kisdorogi rk. tanítónő fizetésének 1000 koronára való kiegészítésére 300, korpótlékának fedezésére 200 koronát, Rácz Gyula szekszárdi ref. tanító korpótlékára 400 koronát, Grün Jakab paksi orth. izr. tanító korpótlékára 400 koronát, Polgár

József németkéri rk. tanító fizetésének kiegészítésére 600, korpótlékára 200 koronát, Segesdy Ferencz koppányszántói rk. tanító korpótlékára 300 koronát, Horváth Erzsébet szekszárdi rk. tanítónő fizetésének 1000 koronára való kiegészítésére 500 és korpótlékára 200 koronát, Molnár Mátyás ozorai rk. tanító fizetésének 800 koronára való kiegészítésére 400 koronát, Lex József apari rk. tanító fizetésének 1000 koronára való kiegészítésére 380, korpótlékára 200 koronát 1907 július 1-től. Ezekon felül a következő szekszárdi rk. tanítók korpótlékára utalványozott a miniszter államsegélyt: Kálmán Ferencznek 200-at, Horváth Ignácznak 400-at, Tarlós Jánosnak 400-at, Várkonyi Sándornak 400-at, Balla Sándornak 400-at és Kálmán Károlynak 400 at. — Láng Ignác Szakesi izr. tanítónak 400, Hildebrand Miksa izményi ág. hitv. ev. tanítónak 400, Kresz János kisdorogi rk. tanítónak 400, Kőszdorf Károly kisdorogi rk. tanítónak 900, Pártos Ferencz paksi pusztai községi tanítónak 600, Szalay László magyarkéri ág. hitv. ev. tanítónak 258 és 400, Nemes Győző szekszárdi rk. tanítónak 400, Jártas Róza szekszárdi rk. tanítónőnek 500, Südy Zsigmond madoesai ref. tanítónak 400, Rácz Gyuláné szekszárdi ref. tanítónőnek 1000 és 200, Kállay Lajos medinai községi tanítónak 600, Orban Julia szekszárdi rk. tanítónőnek 700 és Kelemen Károly szekszárdi izr. tanítónak 200 korona államsegély utalványoztatott ki. Lakbérre államsegélyt nem adott a miniszter, — Perler Mátyás tolnai rk. tanítónak 200, Blumenstock Jakab bonyhádi izr. tanítónak 400, Báyer János szárazdi ág. hitv. ev. tanítónak 136 K 11 f. államsegély utalványoztatott.

Ingyen népkönyvtár. A muzeumok és könyvtárak országos tanácsa Bata községben ingyen népkönyvtárt állított fel.

Számadások betervezése. A községi iskolai alapvagyonok 1907. évi számadását a járási számvevőkhöz még e hóban be kell terjeszteni.

Halasztás. Kocsola rk. iskola IV. tantermének felépítésére 1908 május haváig halasztást engedélyezett a miniszter.

Iskolák bezárása. Nosztány-pusztai rk. és Paks-pusztai 3 községi iskola a gyermekbetegsége miatt hatóságilag bezárattott.

Vándorlás. Tolnavármegyében 1907. évben 74 tanítóváltozás történt. Valószínű, hogy az új 1907. évi 27. t. cz. megszünteti e nagy változást, mert hisz mindenhol 1000 korona az alapfizetés.

Államsegély. A paksi állami polgári fiúiskolának 1907/8. tanévre 243, az 1908/9. tanévtől pedig 1910. évig bezárólag évi 163 korona póttállamsegély utalványoztatott.

Elutasított államsegélykérvény. Prutscher Ferencz pinczehelyi rk. osztály tanító 600 korona fizetésének 1000 koronára való kiegészítésére államsegélyért folyamodott. Mivel ezen 600 korona fizetését a kántor tanító szolgáltatja ki, a miniszter kérvényét elutasította és kilátásba helyezte az államsegélyt azon esetben, ha ezen osztálytanító 600 korona fizetését a hitközség helyi járulékokból szabályszerű díjlevélben biztosítja.

Új iskola. A váraljai községi iskola újonnan átdolgozott terve- és költségvetése megvizsgálás végett az államépítészeti hivatalnak kiadattott.

SPORT.

Élőnyulak külföldre szállítása. Apponyi Géza gróf főispán engedélyt kért a minisztertől, hogy a kis tormaesi és szakadati vadász területéről 200 db élő nyulat külföldre szállíthasson.

— **Vadászat.** Grünwald Lajos faddi birtokos faddi vadászterületén folyó hó 20-án körvadászatot rendez.

Szerkesztői üzenetek.

M. F. urnak Baja. A kérdéses czikk csakugyan nem érkezett hozzánk. — Egy pár közérdekű közleményt pedig szívesen vennénk. — Legszívesebben köszöntjük

Értesítés.

A „Szekszárdi Kaszinó“ f. évi január hó 26-án délelőtt 11 órakor saját nagytermében tartja

rendes évi közgyűlését,

miről a kaszinó igen tisztelt tagjait az alapszabályok 20 §-ának 2. pontja értelmében azzal értesitem, hogy a mennyiben a jelzett napon tartandó közgyűlésen elegendő egyleti tag meg nem jelennek, a közgyűlés, a megjelentek számára való tekintet nélkül f. évi február 2-án d. e. 11 órakor fog megtartatni.

A közgyűlés tárgyai:

1. Intéző igazgató évi jelentése.
 2. Az 1907. évi zárószámok tárgyalása:
 - a) Házipénztár számadása.
 - b) A Bezerédj-szoboralap számadása.
 - c) A Simontsits-könyvtáralap számadása.
 - d) A Várad-alap számadása.
 3. Az 1908. évi költségvetés tárgyalása.
 4. Az alapszabályok 21. §-ának i) pontjában meghatározott időben netán bejelentendő indítványok tárgyalása.
 5. Tisztújítás.
- Szekszárd, 1908 január hó 16.

Simontsits Elemér

intéző igazgató.

NYILTTÉR.*

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Döry Pál főispán ur bucsu-bankettjével kapcsolatban mind a három helyi lapban, de különösen a „Tolnavármegye“-ben személyemet és üzleti érdekeimet oly erősen érintő súlyos vádak lettek emelve, melyekkel szemben kötelességemnek tartom a tek. Szerkesztő ur b. lapjában a közönség felvilágosítása céljából, tiszta tárgyilagossággal következőkben válaszolni.

A tényállás röviden az, hogy folyó évi január 5-én délután megbízást nyertem arra, hogy a távozni készülő Döry Pál főispán ur tiszteletére a Szekszárd Szálló nagytermében, előre meg nem határozott számú vendégek részére, január 7-én ebédet szolgáltatassak fel.

Mielőtt ezen ajánlatot elfogadtam volna, aggályaimnak adtam kifejezést az előkészülethez szükséges idő rövidege miatt, amit fokozott még az a körülmény is, hogy a város kizárólagos rendelkezésére fentartott szállóbeli nagytermet téli időben társas összejövetelek rendezésére alkalmasnak nem tartottam.

A nagyterem ugyanis fűtési viszonyok tekintetében nem a mi klimánkhoz, hanem az örök tavaszt mosolygó hellaszi derűhöz van alkalmazva, amennyiben az ott elhelyezett két kályha a terem méreteihez képest csak mutatványszámba megy, minden komolyabb használati cél nélkül. Hozzájárult mindehhez, hogy az egyik kályha teljesen rozoga állapotban volt, mert sem január 5-én, sem január 6-án a vasár, illetve az ünnep miatt kijavításra vállalkozó iparost találmom nem sikerült.

Ebben a rozoga kályhában való tüzelés természetesen csak ártott a terem temperaturájának, mert a belőle kiáramló füst miatt szellőztetésre voltam utalva, ami által a terem melege alaposan megcsappant. Egyébként is kétségtelen dolog, hogy a szálló nagyterme csak 3-4 napi előzetes fűtés után hozható olyan állapotba, hogy abban télvi idején szórakoztató összejövetelek tarthatók legyenek. Mindezt Tóth Henrik főmérnök ur a „Közérdek“ mult számában igazi szakértelemmel ki is mutatta, hogy „áll ott egy nagyobb és a karzaton egy kisebb cserépkályha — mindkettő együttvéve — ha nem sajnálnák bele a fát, éppen elegendő volna arra, hogy egy nagyobb polgári ebédelt fűtsön“.

* E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Mint hogy tehát én a rendelkezésemre álló rövid két napi idő alatt tölem telhetőleg mindent megtettem, hogy a teremben levő, de a város tulajdonát képező kályhák felhasználásával a bankettező közönség részére kellemes találkozó helyet teremtek és mint hogy ez nem az én hibámon mult, hogy nem létesülhetett, ennél fogva nagyon csodálkozom, különösen a „Tolnavármegye“ szigorú, de legkevésbé sem igazságos és méltányos kritikáján, mely a fentiek szerint az ügy minden előzetes ismerete nélkül iratott meg.

Felkérem tek. Szerkesztő urat, hogy ezen soraimnak az „Audiatur et altera pars“ elvénél fogva b. lapjában helyt adni szíveskedjék.

Kiváló tisztelettel

Tóth Gyula.

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

Krondorfi
alkálikus természetes savanyuvíz

Kiváló nyálkaoldó és vízajtó hatása, borhoz, pezsgőhöz legjobb ital.

Főraktár:

Schlesinger Ignác czégnél, Szekszárd.

MEGHIVÓ.

A „Dunaföldvári Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság“ folyó évi február 2-án délelőtt 10 órakor saját helyiségében tartandó

II. évi rendes közgyűlésére

van szerencsém a t. részvényeseket tisztelettel meghívni.
Dunaföldvár, 1908 január 8-án.

Baumgarten Sándor
elnök.

Tárgysorozat:

1. Két részvényes választása a jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Az igazgatóság jelentése az 1907. évi üzleteredményről.
3. A felügyelő-bizottság jelentése a zárószámok és mérleg felől.
4. A mérleg megállapítása, a nyereség felosztása, a felmentvény megadása.
5. Az alapszabályok 34. §-a értelmében 20 igazgatósági tanácsosnak választása.
6. Az igazgatóság, esetleg egyes részvényesek által az alapszabályok 20. §-a értelmében bejelentendő indítványok feletti tárgyalás.

Tolnavármegye alispánjától.

Szám: 14485/1907.

Árlejtési hirdetmény.

Tolnavármegye közigazgatási bizottságának 1907. évi december hó 11-én kelt 3907. sz. határozatával a tamási—dombóvári átkelési szakaszon végzendő utrendezés, illetőleg hengerlési és az uttestnek részben való átalakítási munkálatait 20886 kor. 70 fill. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok kivételének biztosítása céljából az

1908. évi január hó 31. napjának délelőtt 10 órájára

a vármegyei alispán hivatalos helyiségében zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kifizető nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénznek a szekszárdi adóhivatalnál történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a szekszárdi m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Szekszárd, 1908. évi január hó 14-én.

Simontsits Elemér
alispán.

Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbajok, ferdennőttek és amputáltak részére

Budapest, IV., Kossuth Lajos u. 8., főemelet.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelező.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés!

Szabaddalmazott sérvkötők már 5 koronától feljebb.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelküismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek.

Hygienikus czikkok a legfinomabb minőségekben, orvosilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tucatanként 2—16 koronáig.

Ugyanolt most jelent meg: „Az ember egészsége” című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága. 17—52

Ideális arcz-crème a **zsirtalan**
DIANA ARCZKENŐCS
nappali használatra.

Az arcznak úde szint kölcsönöz és azt bársonypuhává teszi.

Éjjeli használatra a **zsirszerű**
DIANA ARCZKENŐCS
szeptő, májfolt és mindennemű arc-tisztátalanság ellen.

Ára 1 korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor I kor.

Kapható:

Szeghy Sándor gyógyszer-tárában Szekszárdon. 51—51

Hirdetmény.

Alulírottak tisztelettel tudatjuk a nagyérdemű közönséget, hogy

1908. évi jan. hó 1-től kezdve

a vasúthoz vagy vasutról megrendelt kocsik 2 korona, ha a kocsik ki és be vétetik igénybe 2.40 korona, a meg nem rendelt kocsik a vasutról egy személyre 1.20 korona, több személyre 2 koronában állapítottuk meg.

Kézi podgyások külön nem díjaztatnak. Azonban minden nagyobb podgyásért darabonként 40 fillér fizetendő.

Szekszárd, 1907 december 29-én.

Grünfeld Miksa Háspell József
Grósz János

3—3 bérkocsi tulajdonosok.

Modern szerkezetű

50 lóerejű, magasnyomású stabil gőzgép, Rider-féle expanziós vezérművel, kötélahajtású lendítő-kerékkel, tápszivattyú és előmelegítővel, teljesen üzemképes állapotban, egy erősebb gőzgép felállítása következtében olcsón eladó. A gőzgépet még felszerelt állapotban meg lehet tekinteni a 2—3

paksi gőztéglagyárban.

MEGHIVÓ.

A „Szekszárdi Takarékpénztár“

LXI. évi rendes közgyűlését

1908. évi február hó 6-án délelőtt 10 órakor saját házában tartja meg, melyre a részvénytársaság tisztelt részvényeseit az igazgatóság ezennel meghívja.*

Tárgysorozat :

1. Az alapszabályok 19. §-a szerint a közgyűlési elnök megválasztása.
2. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, a mérleg előterjesztése és megállapítása, ugy a felmentvény megadása.
4. A tiszta jövedelem felosztása és kifizetése iránti határozathozatal.
5. A nyugdíjszabályok módosítása.

Kelt Szekszárdon, 1908. évi január hó 15-én.

Az igazgatóság nevében :

Örffy Lajos,
igazg. elnök.

* Az alapszabályok 16. §-a értelmében a közgyűlésen csak azon részvényes gyakorolhatja akár személyesen, akár meghatalmazott által szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg legalább két hóval előbb iratott nevére.

Hirdetések

jutányos áron vétetnek
fel e lap kiadóhivatalában.

Meghívó.

A bonyhádvidéki takarékpénztár és gazdasági bank részvénytársaság t. cz. részvényesei az **1908. évi január hó 26-án** délelőtt 10 órakor az intézet hivatalos helyiségében tartandó

rendes évi közgyűlésre

meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Közgyűlési elnök megválasztása.
2. A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, ezeknek kapcsán az 1907. évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása.
4. A nyereség felosztása és a felmentvény iránti intézkedés.
5. A felügyelő-bizottság 3 évre leendő megválasztása.
6. Netáni indítványok.

Bonyhád, 1908. évi január hó 12-én.

Fleischman Lipót
vezérigazgató.

Jegyzet. A közgyűlés megnyitásáig a részvényesek részvényeiket az intézet pénztáránál letenni tartoznak.

Eladó bikák.

A kajmádi gazdaságban fiatal, apaállatnak kiválóan alkalmas, vöröstarka tenyészbikák eladó; érdeklődők forduljanak a gazdaság intézőségéhez Kajmád, u. p. Tolna. 12-12

Üzlet áthelyezés saját házamba, Garay-tér.

Üzletemet teljesen modernül rendeztem be, gazdagon felszerelve **ékszer, arany, ezüst** és **chinaezüst tárgyakkal**, valódi fehér, alpacca ezüsttel átvont evőeszközökkel, **15 évi felelősség mellett.**

Raktáron tartok: arany, ezüst, aczél, nickel **zsebórákat**, fali-, inga-, ébresztő órákat, a jelenkor legpontosabban járó óráit, ugymint: **Schaffhausen Longines Omege, Tawannes Wath Ch. Graziosa** világhírű pontosságú órákat 3 évi jótállás mellett; továbbá **tajtpipákat, szivar és cigaretta szipkákat, szemüvegeket** bármely megoperált szemhez is és mindennemű apróbb tárgyat.

Szokmámba vágó **mindennemű javítások, átalakítások, vésések gyorsan, pontosan és olcsón eszközöltetnek.**

Schulz Gusztáv
órák és ékszerész.

27-52

A legszebb fényképek
KISS JENŐ

„Kossuth” műtermében készülnek
Szekszárd,
Széchenyi-utca 651. szám

2-51

Kiadó üzlethelyiség.

A Kaszinó-bazárban egy nagy üzlethelyiség kiadó.

A feltételek meg tudhatók a kaszinó igazgatóságánál. 3-3

MEGHIVÓ.

A „Bátaszéki önszegélyző egyesület mint szövetkezet“

III-İK ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

1908. évi február hó 2-án délután fél 2 órakor a Kossuth Lajos-utcai iskolában tartja, melyre az egyesületi tagok tisztelettel meghívattak.

Tárgysorozat :

1. Két egyesületi tag választása a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. A felülvizsgált zárszámadás és igazgatói jelentés előterjesztése.
3. A telügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése.
4. A mérleg megállapítása, a tiszta jövedelemnek az évtársulatok közti arányos felosztása, ezzel kapcsolatban a felmentvény megadása.
5. Elnök, vezérigazgató és két igazgatósági tag választása.
6. Előterjesztések, indítványok.

Bátaszék, 1908 január 15-én.

Liebhauser István s. k.
elnök.

298/1908.

Pályázati hirdetmény.

A Tolnavármegye központi járásához tartozó Ócsény nagyközségben üresedésbe jött **adóügyi jegyzői állásra** pályázatot hirdetek.

Az állás javadalma:

Kézpénzfizetés 1600 korona.

A fogyasztási adókezelési díjak $\frac{1}{3}$ -ad része.

A marhalevelek kiállításáért járó díjak és az adóügyi magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak.

Felhívom a pályázni akarókat, hogy az 1900. évi XX. t.-cz. 3. §-ában előirt képesítést és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket **1908. évi január 28-ig** hivatalomnál benyujtsák.

A választást Ócsény község házában **1908. évi január 30-án** d. e. 9 $\frac{1}{2}$ órakor fogom megejteni.

Szekszárd, 1908 január 13.

Bajó Pál
főszolgabíró.

Tolnavármegye dunaföldvári járásának főszolgabírájától.

8347/1907.

Pályázati hirdetmény.

A Dunaföldvár nagyközségben lemondás folytán megüresedett **három irnoki** és pedig egy 1200 kor., egy 1000 kor. és egy 960 kor. javadalmazású és az ezen állásoknak előléptetés folytáni betöltésével netán üresedésbe kerülő 1000 kor., illetve két 960 korona javadalmazással egybekötött irnoki állásokra pályázatot hirdetek.

Ezen állásokra mindazok pályázhatnak, kik jegyzői oklevéllel, avagy ennek elnyeréséhez megkívántató előképzettséggel bírnak, illetve kik 6 reál, esetleg 6 gimn. osztályt sikerrel végeztek.

A pályázati kérvények hozzám **f. é. február hó 3-ig** beadandók.

A választást **f. é. február hó 5-én d. e. 10 órakor** Dunaföldvár község házában tanácstermében fogom megtartani. Paks, 1908. év január hó 10-én.

Rassovszky Julián
főszolgabíró.

1-2

Ifjúsági íratok

mélyen leszállított áron

Báter János

könyvkereskedésében

Szekszárd, Kaszinó-bazár

Eladó szőlő.

A baktai hegyen levő 1140 □-öles szőlőmet cserépszindelyes présházzal együtt szabad kézből eladom.

Értekezhetni lehet velem

3-3 özv. Mutsenbacher Károlyné.

Vágott tűzifa eladás nagyban és kicsinyben!

FIGYELEM!

Legpontosabban szállítok kiváló minőségű légszáraz elsőrendű szilfa vágott tűzifát, métermázsanként **2 korona 80 fillér**, kilónként **3 fillér** árban.

Elsőrendű porosz és salgótarjáni darabos kőszén, ugyszintén tatai brikett szén is kapható.

Továbbá minden fajta hasáb és dorong

T Ü Z I F A

jutányos árért kapható saját telepemen, a vasúti állomás mellett.

Kivánatra a fát, ugyszintén a szenet saját kocsimon házhoz is szállítom jutányosan.

Tisztelettel

Mutsenbacher Ödön

tűzifa és szénkereskedő

SZEKSZÁRDON. 4-10

Vágott tűzifa eladás nagyban és kicsinyben!

Aki izléses, csinos, jó és olcsó

butorokat

akar beszerezni, az keresse meg a hosszabb ideig külföldön dolgozott

Botos Imre műasztalost,

lakik Szekszárdon, Duna utca 64/a., Horváth József szobakáplár házában, aki ugy a helybeli, mint a vidéki megrendeléseknek a legpontosabban tesz eleget. Nevezettnek sikerült budapesti összeköttetései révén mindennemű külföldi fából raktárt berendezni és így a legkényesebb igényeknek is eleget tud tenni. — Ugyanezen műasztalos **fizetés mellett tanoncot keres.**

6-16

MEGHIVÓ.

A „Tolnamegyei Takarékszövetkezet és Hitelbank Részvénytársaság”

XXIII. évi rendes közgyűlését

Szekszárdon, 1908. évi január hó 27-én délután fél 6 órakor az intézet helyiségében tartja meg, melyre a t. részvényesek az alapszabályok 13 szakaszára való hivatkozással tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes megválasztása.
2. Igazgatósági jelentés és a zárszámadás előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése és ennek kapcsán a fölmentvény megadása.
4. A tiszta nyereség hovatfordítása iránti igazgatósági javaslat.
5. Az igazgató-tanácsnak alapszabályszerű kiegészítése.

Szekszárd, 1908. évi január hó 9-én.

Gróf Széchenyi Sándor s. k.
elnök.

Jegyzet. Az igazgatósági jelentés és zárszámadás a kereskedelmi törvény 198. § a értelmében a közgyűlést megelőzőleg 8 napon át az intézet helyiségében ki lesznek téve és azok a részvényesek által betekintheők.

Eladó hintó. Kiadó lakás.

Egy egészen jókarban lévő fekete, borított hintó szabad kézből, olcsó áron eladó özv. Blesz Józsefnél Tevelen.

A Virág-utcában négy szobás, külön álló uri lakás kerttel és mellék-helyiségekkel szt. György-napra kiadó.

1-3 özv. Weininger Sándorné.

Csak szakértő mügépeszektől vegyünk varrógépet!

Az eredeti

AFRANA és WETTINA

varró és mühimző gépek

a jelenkor legtökéletesebb varró és mühimző gépei

és a modern varrógépteknika remekei.

Ezen varró és mühimző gépek, valamint az általunk vezetett **Singer család**, **Central-Bobbin**, **karikahajós** és minden más rendszerű varrógép jóságáért, kiváló **acélszerkezetének** szabatos és megbízható működéséért

tíz évi kezességet

vállalunk, mely idő alatt előfordulhat bármely néven nevezhető hibákat és töréseket, melyek anyaghiba folytán álltak elő, teljesen ingyen javítjuk. Állandó nagy raktár minden rendszerű varrógépből családok, varrónők és iparosok részére, **kedvező részletfizetésre** is. **Varrógepek javítására szakértő műszerészünket barhova vidékre is kiküldjük.**

Varrógép és kerékpár javítások szakszerűen és olcsón eszközöltetnek tolnamegye első és legnagyobb kizárólagos gépüzletében:

MÜLLER TESTVÉREK

mügépeszknél, varrógép, kerékpár, írógép és gazdasági gépek raktára

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

30-30